

XLII
MOSTRA LITERÀRIA
DEL MARESME
CANET DE MAR
2025

XLII EDICIÓ

MOSTRA
LITERÀRIA
DEL MARESME

Mostra Literària del Maresme XLII Edició. Canet de Mar 2025
Edita: Consell Comarcal del Maresme. Mataró, novembre 2025
Coordinació de l'edició: Sandra Rovira (Consell Comarcal del Maresme)
Disseny i il·lustració: Maria del Mar Bonilla
Correcció: Susanna Esquerdo
Maquetació: Mònica Marcet (Consell Comarcal del Maresme)
Impressió: Impremta Pagès
Dipòsit Legal: B 20103-2025

PRESENTACIÓ

Sempre s'ha dit que el Maresme, la nostra comarca, té dificultats per teixir un veritable esperit de territori únic. Tanmateix, hi ha llocs, moments i iniciatives històriques que són bàsics per dotar-nos d'identitat pròpia. En aquest sentit, un dels denominadors comuns que ha tingut el territori des de fa ja quaranta-dos anys és aquesta Mostra Literària, un espai que fomenta la cultura, la creació, la imaginació, l'intel·lecte i l'esperit crític de veïns i veïnes de la comarca, de totes les edats, i que a la vegada ens recorda la força d'una comarca quan les intencions s'uneixen amb un objectiu comú.

En plena era de la intel·ligència artificial, és també una satisfacció màxima poder oferir aquest recull de treballs originals, propis, personals, allunyats de Gemini, ChatGPT o LuZia, nascuts d'aquella intel·ligència que no hauríem de descuidar mai per molt que avanci la tecnologia: la humana. I és que escriure és la conseqüència, molts cops, de la curiositat natural que desperta tafanejar les pàgines d'un llibre, enganxar-se a les històries que proposa i, així, entretenir-nos a la vegada que aprenem. Promocionar l'escriptura és també reivindicar la importància de la lectura per despertar i fer créixer el nostre món interior, el nostre criteri i la nostra capacitat creativa.

Enguany, la Mostra Literària del Maresme s'expandeix amb més categories i, per tant, amb més premiats i premiades, per intentar encabir totes les modalitats creatives relacionades amb la literatura, sense importar l'edat. Aquest ha de ser el compromís dels qui, des de les institucions, des de les escoles i els Ajuntaments, fem realitat moments de trobada com la Mostra, moments de creació, moments de reconeixement i moments d'identificació total amb la nostra comarca, el Maresme.

Bona lectura!

Rafa Navarro Álvarez

President del Consell Comarcal del Maresme

BENVINGUDA

Amb la mateixa alegria que l'any 2016, Canet de Mar torna a acollir el lliurament de premis de la Mostra Literària del Maresme, un certamen promogut des del Consell Comarcal, amb el suport de tots els ajuntaments de la comarca, i que enguany celebra la 42a edició.

Després del Premi de Narrativa de Sant Jordi, que cada any organitzen l'Àrea de Cultura i la Biblioteca P. Gual i Pujadas amb la participació de totes les escoles de Canet, la Mostra Literària del Maresme es presenta com una nova oportunitat per fomentar i compartir el gust per l'escriptura i la lectura arreu de la comarca.

Com a alcalde, vull aprofitar aquesta avinentesa per destacar dues idees. En primer lloc, que qualsevol acte creatiu és, en si mateix, un veritable regal: permet a l'artista —en aquest cas, l'escriptor— expressar-se i compartir la seva visió; alhora, ofereix al públic —el lector— l'oportunitat de gaudir i emocionar-se. És, doncs, un acte d'alegria compartida. En segon lloc, cal subratllar que la creació literària de caràcter popular, com la que promou aquesta Mostra, representa per a la nostra comunitat una oportunitat magnífica per reafirmar i consolidar la nostra cultura i la nostra llengua des de la base, des dels fonaments. En definitiva, un acte que contribueix a fer país.

Estic convençut que l'aptitud i el talent de molts dels participants d'aquesta mostra, com en les edicions anteriors, ens permetran comptar amb el temps —i fins i tot ben aviat— amb nous i bons escriptors que ajudaran a continuar mantenint viva la nostra llengua, que és bella, rica i antiga.

Moltes gràcies a tothom que hi ha participat i enhorabona als guardonats!

Pere Xirau i Espàrrrech

Alcalde de Canet de Mar

ÍNDIX

9. **El gat sense pilota.** Adrià Martínez, Pablo García, César Palma, Kilian López, Ayrton López, Eric Pedraza, Tere da Silva, Sara Cabral, Aleix Pedraza, Valentina Salazar, Mohamed Fassiri i Xavi Perramon
10. **Un viatge cap a l'amor.** Marina Rasqui Camacho, Rubén Parra Vázquez i Jonathan Serna Serra
12. **Breu.** Jordi Brunet Ezquerro
13. **Situació de gravetat.** Àlex Pujol Martori
17. **La nena perduda a la televisió.** Carla Teis Ortiz
18. **Xocolatina d'avellana.** Àlex Martínez García
19. **El conte.** Eloy Navarro Ramírez
21. **Un planeta per llepar-se els dits.** David González Aguilar
23. **El nostre amor perdurarà sempre.** Ana Lucía Bonilla Herrera
29. **Els quatre i la ciutat perduda.** Noah Moreno Edo
33. **Quan els dies canvien.** Paula Montalt Sánchez
38. **Parpelleig.** Aina Requena Amiama
41. **El llibre prohibit.** Norhan Boubaouch El Messaoudi
43. **La ciutat dels invisibles.** Olivier Pintó Maridueña
48. **Estimada germana.** Paula del Villar Gallego
51. **Aixó no pot ser viure.** Ona Funollet Díaz
58. **Terrer.** Marta del Castillo Rabascall
66. **La memòria líquida.** Juan Carlos Reigosa Cabaneta
73. **La natura màgica.** Anna Baró Montalt
74. **París.** Gal·la Calderón Quintana
75. **El temps.** Leia Ramos Kaufmann
77. **El bullying.** Roger López Carbó
78. **La nostra muntanya.** Eloi Enrich Llonch
79. **El meu germà petit.** Carla Cabezas Basart
80. **La dansa eterna del sol i la lluna.** Manuela Havlik Hernández
81. **El gran llenguatge de les ones.** Génesis Roxana Álvarez Zambrano
82. **Blau etern.** Gala Lorenzo Jacinto
84. **Les cadenes d'un amor presoner.** Jana Fernández Narbona
87. **Llepolia.** Jan Nadal Aguiló
88. **Sota els estels de l'eternitat.** Biel Porral Fernández
90. **A les que van estimar sense triar.** Mireia Puig Chorrero
91. **El tramvia 48.** Magda Luelmo Urones

Premi de relats breus per a persones amb discapacitats intel·lectuals

Adrià Martínez, Pablo García, César Palma, Kilian López, Ayrton López, Eric Pedraza, Tere da Silva, Sara Cabral, Aleix Pedraza, Valentina Salazar, Mohamed Fassiri i Xavi Perramon
Tordera

EL GAT SENSE PILOTA

Hi havia una vegada un gat que li agradava molt jugar a pilota.

Un dia va fer un xut molt fort i la pilota es va penjar a l'arbre.

El gat va intentar pujar a buscar la pilota, però li feia por i va anar a demanar ajuda.

El gat va cridar el cargol: cargol, cargolet, que m'ajudes tu que ets tan boniquet?

El cargol va anar pujant per l'arbre, però anava tan a poc a poc, que el gat va cridar la serp: serp serpeta, que m'ajudes tu que ets tan boniqueta?

La serp va intentar pujar, però no ho aconseguia, relliscava.

Així que el gat va cridar l'àliga: àliga, aligueta, que m'ajudes tu que ets tan boniqueta?

L'àliga va intentar ajudar el gat, però tenia por de punxar la pilota amb el bec.

El gat, doncs, va decidir cridar la papallona: papallona, papalloneta, que m'ajudes tu que ets tan boniqueta?

La papallona es va enlairar, i ho va intentar amb totes les forces, però la pilota pesava molt i no tenia prou força.

En aquell moment arribava el cargol, molt a poc a poc, però amb decisió.

El cargol i la papallona van unir forces i entre tots dos van empènyer tant que van aconseguir fer baixar la pilota.

El gat, en veure la pilota a terra, es va posar molt content. Tan content que els va dir: amics, amiguets, vosaltres que sou tan boniquets, voleu jugar amb mi?

I tots junts se'n van anar a jugar un partit de vòlei.

Accésit al premi de relats breus per a persones
amb discapacitats intel·lectuals

**Marina Rasquí Camacho, Rubén Parra Vázquez i
Jonathan Serna Serra**

Vilassar de Dalt

UN VIATGE CAP A L'AMOR

Escriure sobre l'amor és una tasca molt difícil. Què en penseu de l'amor?

L'amor és bonic i agradable, sempre que sigui compartit. Però també pot ser traïdor quan no hi ha unió, llavors a la ment es dibuixa un cor trencat.

L'amor és felicitat, però per a una persona diferent es fa molt difícil.

Les persones amb discapacitat mirem amb ulls que no jutgen ningú. Però veiem persones que ens miren a nosaltres amb estranyesa i poques vegades amb ganes de saber com som. Nosaltres també mereixem ser estimats.

Nosaltres també ens enamorem, com tothom. Primer és molt maco, però després, amb el temps, la història pot canviar, a millor o a pitjor. El que sí que podem dir és que, si hi ha respecte, tot és més fàcil.

L'amor és escollir algú que et pugui agradar i que tu li puguis agradar també, però a vegades mirem només el físic, altres coses, i no l'interior de cadascú. De mica en mica, t'adones que hi ha persones que només et volen per l'interès i llavors veus que no et convenen del tot. Però quan estàs enamorat... que complicat és deixar anar la parella! I la de tonteries que arribem a fer per impressionar els altres!

Hi ha tristeses, hi ha pena, si no hi ha amor.

No us ha passat que heu somiat casar-vos amb algú però no és possible de cap manera? Oi que sí? Moltes vegades la diferència ens impedeix tenir parella.

També pots pensar que has trobat la persona que buscaves... Però també passa que t'enganyen...

Poques parelles expliquen que els peguen, els maltracten, s'odien i abusen dels seus fills, físicament, mentalment, de moltes maneres. Però l'amor pot ser acollidor, maco, si estàs amb la persona indicada, flueix...

L'amor pot ser viciós, com el tabac, perquè quan t'agrada algú, fins que no l'aconsegueixes no pares d'insistir-hi. Però, si l'altre no et vol, et quedes fet pols.

Sort que hi ha moltes maneres d'estimar: la mare, el pare, el teu germà, la teva germana, un amic, una amiga...

Però no oblideu que tots tenim dret a estimar i sobretot, A SER ESTIMATS.

Premi de microrelats
Jordi Brunet Ezquerro
Sant Vicenç de Montalt

BREU

Així comença la història d'un silenci:

Accèssit al premi de microrelats

Àlex Pujol Martori

Arenys de Munt

SITUACIÓ DE GRAVETAT

L'aparellador s'ho mira recolzat al xamfrà, inclinat i amb un ull cluc.
Res a fer.

La caiguda des del quart pis li ha sigut lapidària.

PROSA

Primer Premi Grup A
Carla Teis Ortiz
Tiana

LA NENA PERDUDA A LA TELEVISIÓ

Hi havia una vegada una nena que es deia Mia i tenia vuit anys. Vivia amb el seu pare i la seva mare. A la Mia, li agradava mirar la televisió els caps de setmana. Un cap de setmana va agafar el comandament perquè volia triar una pel·lícula de dinosaures. Es va equivocar de botó i va entrar dins de la televisió.

Es va trobar amb els dinosaures i es va espantar. Va començar a cridar i, per sort, els seus pares la van escoltar. Els pares estaven a la cuina recollint i van anar corrents al menjador. Van veure la Mia dins la televisió i es van espantar. Van intentar ajudar-la apagant la televisió però van clicar un botó i es van equivocar. Ells també van entrar a la televisió. La Mia va estar molt contenta d'estar tots tres junts. Tots junts van anar a protegir-se dels dinosaures a una cova. El pare va anar a buscar menjar, mentre la mare i la Mia es van quedar a la cova descansant.

Després, la família sencera va intentar sortir de la televisió. Aprofitant que els dinosaures dormien, van sortir tots tres de la cova. Van veure unes pedres que brillaven i s'hi van apropar. Van tocar les pedres amb les mans i van brillar encara més. Aleshores, va aparèixer una llum molt forta que els va transportar cap a casa.

La Mia va aprendre que era millor mirar la televisió tota la família junta.

Segon Premi Grup A
Àlex Martínez García
Montgat

XOCOLATINA D'AVELLANA

Hi havia una vegada una xocolatina que va anar a passar el dia en un parc d'atraccions amb la seva amiga l'avellana. Van pujar a totes les atraccions i s'ho va passar molt bé. Però, quan van pujar a la muntanya russa, en una de les voltes la xocolatina i l'avellana es van barrejar i es van convertir en una xocolatina d'avellana. Des de llavors, són inseparables.

Primer Premi Grup B
Eloy Navarro Ramírez
Premià de Mar

EL CONTE

L'Eloy era un nen de nou anys que anava a quart. Li agradava jugar a videojocs. Al pati jugava molt amb els seus amics Nil i Arnau. Parlaven sovint de videojocs, de les colònies, de les festes d'aniversari que celebrarien o de les sèries que estaven mirant.

Un dia, la professora va demanar als alumnes que escrivissin un conte per als Jocs Florals de l'escola. Els Jocs Florals era un concurs literari on els alumnes podien presentar un conte, un cal·ligrama o un poema i els mestres atorgaven premis als escrits guanyadors.

A l'Eloy li costava molt escriure contes i poemes. Una vegada va trigar més de dues setmanes per fer-ne un! Quan va saber que n'havia d'escriure un per als Jocs Florals es va angoixar molt.

Ja havien passat força dies des que la mestra els havia encarregat escriure el conte. Alguns amics de la classe de l'Eloy van observar que estava en un raconet de la classe, amagat. Els seus amics van voler ajudar-lo: uns li deien propostes de temes per al seu conte, uns altres l'animaven i l'encoratjaven, i una nena que es deia Lia li va donar un bolígraf. L'Eloy es va mirar el bolígraf una mica enfadat, perquè no era esborrable i ell creia que hauria d'esborrar bastant per escriure el seu conte. La Lia hi va insistir i li va dir que el bolígraf era especial. L'Eloy va pensar que li deia allò, perquè era el regal d'una bona amiga i li va agrair.

—Gràcies, Lia! —li va respondre mentre acceptava el regal.

L'Eloy va tornar a seure al seu lloc després del suport dels seus amics i es va posar a treballar en el seu conte. Es va sorprendre, perquè es va sentir, de cop, molt inspirat. Sense aturar-se ni haver de rectificar cap paraula va escriure una història d'un nen que lluitava contra uns globus que no explotaven mai. Quan la mestra va llegir el conte el va felicitar. L'Eloy estava molt satisfet d'haver pogut, a la fi, escriure el seu conte.

Quan tornava cap a la seva taula, l'Eloy va veure que la Lia el mirava i somreia sospitosament... A l'hora del pati li va anar a preguntar a la Lia per què havia somrigut d'aquella manera. Ella li va explicar que

el bolígraf que li havia regalat era màgic. Se l'havia trobat un dia a la muntanya, amagat sota una pedra. Era un bolígraf que ajudava a escriure amb creativitat!

Al cap d'unes setmanes, l'Eloy havia d'escriure un altre conte a l'escola. Sense adonar-se'n, va fer servir un dels seus bolígrafs que era molt semblant al que li havia regalat la Lia. En aquella ocasió va escriure una història d'un poble inundat que també va encantar a la mestra, fins i tot li van donar un premi!

Després de rebre el premi va adonar-se que el conte del poble inundat, el conte guanyador, l'havia escrit amb un bolígraf normal! Aleshores se li va acostar la Lia, que l'havia estat observant i li va dir:

–Ho veus com sí que en saps, d'escriure? Has de confiar més en tu mateix!

Des d'aquell dia, l'Eloy va escriure molts més contes originals i creatius sense fer servir més màgia que la seva pròpia imaginació.

Segon Premi Grup B
David González Aguilar
Sant Vicenç de Montalt

UN PLANETA PER LLEPAR-SE ELS DITS

Hi havia una vegada un nen que es deia Gianis. Era alt i fort, tenia els cabells curts i morens; tenia els ulls marrons, el nas xato i els llavis molsuts. Passava moltes estones tot sol jugant a bàsquet.

Com cada dia, va anar al camp de bàsquet que hi havia al costat de casa seva i s'hi va trobar dos nens que es deien James i Durant.

En Durant, en James i en Giannis es van posar a jugar junts. S'ho van passar molt bé i des d'aquell dia es van fer inseparables.

Un dia, després de jugar una bona estona, la pilota va rebotar i va caure en un forat. Tots tres van anar a buscar la pilota i en apropar-se al forat... van caure a dins! i es van teletransportar a un altre planeta i no podien tornar.

Els tres amics, sorpresos, es van adonar que el planeta estava fet de macarrons, galets, salsa de tomàquet... i els habitants també. Les parets de les cases estaven fetes de macarrons i el ciment era salsa de tomàquet solidificada.

Al costat de les cases, lliscava un riu de salsa de tomàquet i les pedres dels costats del riu eren mandonguilles de carn picada, com si fos salsa bolonyesa. Els camps a banda i banda del riu eren plens de formatge ratllat.

Els tres amics van anar caminant per un camí fins a arribar a una gran plaça i, sorpresos, van adonar-se que era una gran pizza, de formatge fos, bacó i xampinyons. Al mig de la plaça hi havia dos habitants d'aquell planeta, un d'ells era un macarró gegant i l'altre era un galet de sopa mida XL. Tots dos tenien braços, cames, ulls i boca.

En Giannis, en Durant i en James van apropar-se desconfiats als dos habitants, que els van explicar el que els havia passat, i després de parlar una bona estona, van arribar a un acord... En Giannis i els seus amics ensenyarien a jugar a bàsquet a en Macarró i a en Galet a canvi que ells els ajudessin a tornar a casa.

El primer que van fer, va ser construir una pista de bàsquet.

La cistella la van fer amb un espagueti gruixut i el taulell era de làmines de lasanya amb formatge i tomàquet. Un cop finalitzada la construcció els van explicar les regles del joc. Ara només els faltava començar a jugar!

Els equips eren, per un costat en Galet i en Durant, i per l'altre, el James i el Macarró. En Giannis era l'àrbitre.

Després d'una llarga estona jugant a bàsquet, els tres amics tenien molta gana i en Galet els va convidar a dinar a casa seva. La mare d'en Galet era una gran cuinera i, en un tres i no res, va preparar diferents plats boníssims.

En Gianis va menjar macarrons a la bolonyesa, en Durant lasanya, i en James raviolis amb salsa pesto. Mai no havien menjat res tan deliciós!

Els tres amics estaven molt agraïts amb l'hospitalitat dels habitants d'aquell planeta, i els van prometre que tornarien per seguir amb les classes de bàsquet, però ja era hora de tornar a casa. Així doncs, en Galet i en Macarró els van explicar com arribar al portal que els retornaria a casa.

Havien de seguir el curs del riu fins a arribar al llac Roig. Allà tots tres haurien de saltar a dins per travessar el portal ocult que els tornaria a casa. Abans, però, els van preguntar com ho farien per tornar-los a veure... Només havien de saltar tots tres alhora pel forat on van caure.

Així doncs, van seguir el riu, van arribar al llac i van saltar alhora.

De cop i volta, van aparèixer a la pista de bàsquet. Estaven molt emocionats per l'aventura que havien viscut, però això no era tot, a les butxaques tenien un amulet que en Macarró i en Galet els havien regalat. Era un penjoll fet de pasta i salsa de tomàquet en forma de pilota de bàsquet, que els recordaria que en un planeta molt llunyà sempre tindrien els seus amics Galet i Macarró.

Primer Premi Grup C
Ana Lucía Bonilla Herrera
Arenys de Mar

EL NOSTRE AMOR PERDURARÀ SEMPRE

La Irene era una nena de quinze anys que vivia en una ciutat de muntanya. Sempre havia estat pensativa i intel·ligent, li costava bastant fer amics, però tenia els millors amics que l'ajudaven a fer que a poc a poc fos menys tímida: la Laura i en Miquel. També tenia la seva germana petita, que era molt bufona i tot, però que a vegades arribava a ser molt irritant i era la preferida dels pares.

Però, anem al gra. Tot va començar durant un dia totalment normal mentre la Irene tornava de l'escola amb els seus amics, parlant dels grups del nou projecte –clarament no estaven convençuts amb el resultat–, fins que van arribar al carrer on se separaven. Després va continuar caminant fins que va arribar al negoci familiar, on va saludar la seva mare, que intentava calmar la seva germaneta. Tot seguit, es va posar al davantal i va començar a servir copes per als habituals i escassos clients que hi havia.

De sobte va arribar el seu pare força agitat i... alegre? Es va dirigir els clients i els va fer fora tot dient que ja tancaven. La mare es va intentar aixecar de la cadira, però el pare la va aturar i els va dir a tots:

–M'han ascendit a CEO i per l'esforç a l'empresa em donaran unes llargues vacances.

Tant la Irene com la seva mare se'n van alegrar molt perquè el pare sempre havia estat una mica absent per la feina, però podria recuperar tot el temps perdut en un gran viatge en família. La Irene no podria esperar més per les vacances inesperades.

Quan va arribar l'estiu, la Irene va anar amb la seva família amb cotxe a un lloc que ni tan sols sabia on era, perquè el pare havia dit que seria una sorpresa. Però a ella no li agradaven les sorpreses, la feien pensar molt. Van estar una bona estona viatjant fins que el cotxe per fi es va parar en una petita caseta. El pare va dir que ja havien arribat i això va fer que tota la família sortís del cotxe, agafés les maletes i entrés a la caseta. En realitat, la Irene no estava gaire

convençuda del lloc on havien arribat: la caseta era molt vella per al seu gust, el jardí estava molt mal cuidat. S'havia imaginat alguna cosa més bonica i diferent com una casa a peu de la platja o un gran hotel.

Va desfer les maletes a la “seva” habitació i va pensar parlar amb els seus amics, però s'havia descuidat el mòbil a casa. Així que va anar a veure el seu pare, però el va veure parlant sobre la feina una altra vegada i a sobre estant de vacances, res de nou. La mare estava més ocupada donant-li el dinar a la seva germana. Així que va sortir de la caseta i va anar a veure el gran llac que va veure rere el vidre del cotxe quan ja arribaven a la seva destinació.

El llac li va semblar el millor del viatge fins ara, li agradaria banyar-s'hi. Com que no sabia nedar, es va agenollar i va anar apropant-se al llac a poc a poc fins que va relliscar i va caure a les profunditats. Mentre estava enfonsada va veure uns colors estranys a la superfície del llac. Es va ajudar empenyent una pedra, fent que arribés a la riba ràpidament. Quan es va recuperar es va adonar que tenia molt de fred i el cel estava ennuvolat, cosa estranya perquè juraria que hi havia un sol que petava fot. Va aguantar el fred com va poder fins que va arribar a la caseta. En tocar la porta, en comptes d'obrir-li la mare o en pare, va ser una àvia que, sense pensar, la va fer entrar preocupada per la roba que duia i tan xopa que estava.

De seguida li va donar roba seca i li va oferir una tassa de te. La nena ho va agrair com va poder tremolant i l'àvia va aprofitar per preguntar-li:

–Què fas, així de xopa i amb pantalons curts en ple hivern?

La Irene de seguida es va sorprendre mirant cap a la finestra i veient com començava a nevar, no va saber com respondre. L'àvia va canviar de tema:

–Saps? Em veig en tu quan era jove i passava les vacances amb la meva família.

Però la Irene ja s'havia adormit, així que l'àvia va somriure i li va posar una manta pel damunt.

L'endemà al matí es va llevar tranquil·la i va anar al lavabo, fins que es va adonar del que havia passat l'altre dia. Va intentar mantenir la calma mentre es jurava que descobriria per què havia passat tot allò que ni ella entenia. Primer va anar al llac per submergir-s'hi a poc a poc i veure si s'acabava tot allò, però en sortir no va canviar res. Va decidir tornar, assecat-se i mentre pensava què fer va recórrer tota la casa fins que es va fixar en una foto d'una nena que tenia el mateix collaret que ella

portava. Es va apropar cada vegada més a la foto i es va espantar quan l'àvia va obrir la porta principal. Va riure una mica i li va dir:

–Has dormit bé?

–Sí, molt a gust. Però, per cert, la de la foto, ets tu?

–Sí i va ser com un tresor per a mi.

–Per què?

En comptes de respondre, l'àvia va dir que s'assegués perquè li explicaria una història.

–Aquest afecte va començar pels records. Des que vaig fer els 15 anys anava de vacances amb la meva família cada any a aquesta caseta. Al començament no em va agradar, però amb els anys esperava amb moltes ganes l'estiu per venir aquí, i més pel Lluís, un noi que vaig conèixer per un accident que vaig tenir, que vivia al poble que queda més a prop d'aquí... Els estius van passar i ens vam enamorar. Va ser en aquell temps que li vaig donar el meu collaret, perquè sempre recordés tots els moments que vam viure, ja que mai me'l vaig treure quan era amb ell... Però un estiu ell em va dir que es mudava i el pitjor era que no sabia on. Vam aprofitar el temps que ens quedava, fins que se'n va anar i des d'aquell dia no en vaig saber res més.

La Irene li va dir que era una història molt bonica, i li va preguntar si mai s'havia plantejat buscar-lo. L'àvia va respondre que sí, però que mai ho va fer. La Irene va pensar i li va dir que anessin al poble per preguntar sobre ell i l'àvia va acceptar no gaire convençuda.

Quan hi van arribar, van preguntar a tots els del poble, però ningú en sabia res. Alguns ni sabien qui era, fins que va aparèixer un avi que els va dir:

–Va ser el meu millor amic de la infància fins que se'n va anar. Uns quants anys més tard ens vam veure i em va dir que vivia a Birmingham amb la seva dona.

–Gràcies, ens podries donar l'adreça, si us plau?

Ell va acceptar i li la va donar i va marxar. Llavors la Irene es va dirigir cap a l'àvia.

–D'acord, ja ho tenim. Però, com anirem a Birmingham?

–Tranquil·la, tenim un cotxe vermell al garatge esperant-nos.

Pel trajecte la Irene va aprofitar per presentar-se com calia, explicant una mica tota la seva vida: els seus amics, com es deia, els seus pares i la seva germana, quants anys tenia, on vivia i finalment què li havia

passat al llac i quan va arribar a la caseta a les vacances familiars d'estiu.

Mentre la Irene parlava, l'àvia se sorprenia cada vegada més. Quan ja no entenia què estava passant, la va fer callar dient-li:

–Espera, jo també em dic Irene i vaig viure al mateix lloc on vius tu i també tinc una germana petita que ara viu en un altre país. A més, he estat durant anys en aquella caseta, com és que quan vas arribar jo no hi era?

La Irene es va sorprendre de tenir tantes similituds amb l'àvia, i ella tampoc entenia res. Després de pensar-hi una mica, l'àvia va dir:

–I si tu ets jo de jove?

La Irene no s'ho va creure.

–Però si encara no he conegut en Lluís.

–Bé, és només una suposició i, a més, encara pot passar.

–I, si fos veritat això, com tornaria al meu present?

–Potser has de submergir-te al llac per tornar o si les coses passen per alguna raó, potser has de complir algun propòsit.

–Allò del llac no va funcionar, potser en realitat estic somiant o alguna cosa similar.

L'àvia la va mirar de reüll amb mala cara.

–Bé, pensa el que vulguis, però té molt de sentit.

Després d'aquella xerrada de suposicions, la Irene es va adormir, van parlar d'altres coses després. Per fi van arribar a la suposada casa d'en Lluís i les va rebre un home.

–Sí, és el meu pare, però per què el busqueu?

–És que soc la Irene, una vella amiga del teu pare i m'agradaria saber on el podem trobar.

–Llavors ets tu, la Irene de la qual em parlava tant el meu pare! Mira, després de la mort de la meva mare el vam dur a l'asil "Care home".

–D'acord, moltes gràcies.

Faltava poc per al retrobament.

Hi van arribar i van preguntar per ell, van dir que coneixen el seu fill i les van portar fins al Lluís.

Estava assegut en una cadira mirant per la finestra fins que l'àvia va dir el seu nom. Llavors, tota la seva atenció va anar per ella, per

alguna estranya raó li va sonar aquella veu, l'àvia va anar ràpidament fins a ell i el va abraçar.

–No saps com t'he trobat a faltar.

–Pensava que mai més et tornaria a veure, però això mai no em vaig treure el collaret.

Se'l va treure del coll i li'l va ensenyar. A l'àvia li va caure una llàgrima pensant que, després de tant temps separats, aquell amor va perdurar. L'avi es va disculpar per donar-se per vençut i casar-se amb altra persona, i és que els seus pares volien que es casés tan aviat com fos possible, així que va crear una família, va ser feliç, però sempre sentia que alguna cosa li faltava.

La Irene, mentre els avis es feien un petó, va somriure de tendresa i es va sentir satisfeta per allò que havia aconseguit.

Després de tot el que havia passat, l'avi va parlar amb el seu fill i li va dir que el tragués de l'asil. El fill, veient l'alegria del seu pare amb l'àvia, ho va acceptar. Seguidament, els avis van tornar a la caseta amb el propòsit de passar tot el temps que els quedava junts.

Però, què va passar amb la Irene? Doncs va passar uns dies amb ells fins que va anar un altra vegada al llac i va entrar dins l'aigua. Però a diferència de l'altra vegada no en podia sortir. Sentia com es quedava sense oxigen mentre visualitzava uns colors en la superfície del llac, fins que va sentir com una persona saltava i la rescatava. Quan ja eren a la riba, li va preguntar:

–Estàs bé?

La Irene, tossint encara, va dir que sí i li va donar les gràcies, va aixecar el cap i va veure a un noi de cabells negres.

–Saps? No t'he vist mai per aquí.

–És clar, és que he vingut de vacances d'estiu amb la meva família. El noi va decidir acompanyar-la a la caseta.

Mentre caminaven pel bosc el noi li va preguntar:

–Per què vas saltar al llac si clarament no saps nedar?

–És que volia provar un experiment, gairebé em moro en l'intent, però crec que ha funcionat.

Ella va somriure veient el sol resplendent i el noi va riure.

Quan van arribar, els seus pares l'estaven esperant fora preocupats, i li van donar les gràcies al noi per salvar a la seva filla. Quan estava a punt de marxar, la Irene li va cridar:

–Perdona, com et dius?!!

–Lluís, el teu servidor!! –li va respondre el noi quan marxava sense mirar-la.

El pensament de la Irene en aquell moment: “Ja, no pot ser, l'àvia tenia raó o suposo que jo?”.

Segon Premi Grup C
Noah Moreno Edo
Arenys de Munt

ELS QUATRE I LA CIUTAT PERDUDA

Hola, soc l'Àngel i avui us explicaré el meu conte preferit.

Fa molt i molt de temps, quan els ocells tenien dents, hi havia quatre amics que tenien una vida tranquil·la i normal. El primer nen es deia Marc; era valent, empàtic i li encantava jugar a escacs. La Rosa era una nena polida i simpàtica que sempre aconseguia el que volia. Després hi havia l'Àlex, que era polít i el més artista del grup, i sempre tenia la història més divertida per llegir. I, per acabar però no menys important, hi havia l'Aina, la nena més sensible i esportista que havia conegut mai ningú i que et convidava a una rialla segura.

Un dia van fer una festa a casa d'en Marc i el noi els va fer una ruta per casa seva. En general, la casa d'en Marc era increïble, però hi havia una cosa al magatzem que els cridava molt l'atenció a tots. De cop i volta, l'Àlex va preguntar:

—Què és això?

En Marc els va dir que era una màquina del seu pare, que no li deixava tocar-la mai.

La màquina era blanca i una mica rovellada, tenia dues antenes mig trencades, molts botons de diferents colors i també una espiral negra que no podien deixar de mirar. Quan per fi van poder aixecar la vista, l'Aina va ensopegar amb una galleda buida i sense voler va pressionar un botó de la màquina. De sobte, tots quatre van caure per un forat negre.

Després d'aquella caiguda olímpica, els nens, espantats i mig adolorits, van obrir els ulls i van veure un poble en ruïnes. Un cartell que havia caigut a terra deia “Palaubanc”. No entenien res i estaven molt desorientats. Es van aixecar i van començar a fer voltes fins que la Rosa va comentar:

—Mireu, nois, mireu el que he trobat!

La Rosa havia trobat una mena de revista vella que deia:

“8-11-28 aC. Avui tot Palaubanc s'ha quedat atrapat en aquest poble a causa d'un enigma impossible. Per resoldre aquest enigma, s'han de

reunir quatre peces d'un trencaclosques. Als afores del poble hi ha unes muralles de pedra i ferro que impedeixen que ningú entri ni surti de la població; no cal que intenteu escapar perquè és impossible. Molts ànims perquè, fins ara, mai ningú ha pogut resoldre aquest misteri: ni nens, ni adults ni els avis més savis.

Adeu i bona tarda.

Maria Garcia.”

–Quèèèèèèèè!!! Estem trenta mil anys enrere!!! –va exclamar la Rosa amb molta preocupació.

–I hem de resoldre un enigma!!! –va dir en Marc.

Seguidament, l'Àlex va dir que havia llegit en un llibre una cosa semblant a això. Una cosa com que a l'edat mitjana un poble es va morir tot sencer per culpa d'un misteri impossible de resoldre. I es van adonar que s'havien d'espavilar si no volien quedar-se allà per sempre. En un tres i no res, van organitzar-se. Primer de tot, havien de buscar pistes per arribar a la primera peça del trencaclosques.

Van caminar una mica per conèixer millor el poble i, caminant caminant, es van trobar el que pensaven que seria el primer enigma. Era un cartell en una caseta enmig de la plaça del poble que deia “3803?”. En Marc va preguntar:

–Què és aquest enigma?

–Això, més que un enigma, sembla un codi –va exclamar l'Àlex.

–I si escrivim al cartellet que això és un número? –va proposar l'Aina.

–Jo hi estic d'acord –va dir l'Àlex.

–I jo –van dir en Marc i la Rosa alhora.

No van perdre temps. En Marc es va avançar i va escriure amb un boli que li havia deixat la seva mare: “És un número”.

El cartell no es va moure ni una miqueta. L'Aina va posar cara de tristesa i va dir:

–Ja s'ha acabat, ens quedarem aquí per sempre.

Mentre l'Aina es queixava, la Rosa va recordar que a classe li havien ensenyat què era un nombre capicua. Va demanar el boli a en Marc, va fer dues passes, va alçar la vista i va escriure al cartell: “És un nombre capicua”.

De sobte, el cademat de la porta es va obrir i a dins van trobar-hi només una tauleta de nit foradada amb un calaix. Els quatre amics van obrir el calaix i van trobar la primera peça del trencaclosques. Després

de celebrar-ho una mica, l'Àlex amb un fil de veu va comentar:

–Sí, molt bé, hem trobat una peça, però encara ens en falten tres.

Després d'aquell comentari, es van quedar en silenci absolut fins que el va trencar l'Aina dient:

–No ens podem rendir tan fàcilment. Seguirem fins a aconseguir-ho, d'acord?

Els altres tres van respondre “D'acord!!!” amb totes les seves ganes.

Van continuar caminant fins a trobar la pista següent. Quan per fi la van trobar, van començar a observar-la sense que se'ls n'escapés cap detall. Era un pot de vidre gran i lluent impossible d'obrir.

A sobre tenia un paperet que deia “3 D 2 E”. Tots quatre van entendre aquesta prova fàcilment i en un tres i no res en Marc va agafar el pot i li va donar tres voltes a la dreta i dues voltes a l'esquerra. Ràpidament el pot es va obrir i a dins hi havia la segona peça del trencaclosques. La van agafar i, ja més confiats, van continuar caminant per Palaubanc fins a trobar la prova següent.

La prova següent era un mirall a dins de l'església, però en aquell mirall no veien els seus reflexos sinó la tercera peça del trencaclosques. Ara ja no estaven tan confiats i la seguretat els va caure a trossos. En Marc va seure en una de les butaques de l'església i va dir en veu alta:

–Ja s'ha acabat; no podem fer res més.

Estaven tots molt cansats de caminar i el cansament va fer que les peces que portava en Marc a les mans caiguessin totes a terra. Totes menys una, que va caure a sobre del mirall i, màgicament, es va intercanviar amb la peça que abans hi havia dins. L'Aina es va quedar bocabadada i va dir:

–Impressionant.

A la Rosa se li va ocórrer una idea d'aquelles que costa que se t'ocorrin. Va anar ràpidament cap a una granja, va agafar una mica de llana i va anar com una bala a donar-la a l'Àlex, que sabia teixir, perquè fes una peça de llana i la posés a sobre del llibre. L'Àlex va agafar la llana i en va fer una peça de trencaclosques. Després, va deixar amb molta cura la peça de llana a sobre del mirall, la peça de llana es va enfonsar cap a sota del mirall i l'altra peça va sortir cap amunt. Els quatre amics ja tenien tres peces; només els en faltava una...

Van continuar explorant una mica més el poble quan, de sobte, van trobar l'últim i el més difícil dels enigmes. Era una capsa normal i corrent amb una pissarreta i un guix. A la pissarreta hi havia escrit “12.1.5.14.5.18.6.9.1.13.5.19.6.15.18.20.1.5.19.12.1.1.13.9.19.20.1.20”. Cap dels quatre

sabia què fer ni què volia dir allò, però a tots els sonava molt. Van continuar pensant una bona estona fins que a l'Aina se li va ocórrer una molt bona idea. Era un codi de números. Per exemple, l'1 era la A, el 2 la B i així amb tots els números.

Van tardar trenta minuts a traduir-ho tot i al final va sortir aquest missatge: "L'energia més forta és l'amistat".

La capsa es va obrir i a dins hi havia la quarta i última peça. Van ajuntar les quatre peces i juntes deien: "La sortida està per on heu entrat". Sense perdre ni un segon, van anar a les ruïnes del principi i van observar que hi havia aparegut un botó vermell. El van prémer tots quatre alhora i van tornar a caure pel forat inicial.

Quan van arribar a casa, van fer un pacte: si algú dels quatre tenia problemes, mai el deixarien de banda.

Primer Premi Grup D
Paula Montalt Sánchez
Malgrat de Mar

QUAN ELS DIES CANVIEN

Era el vespre de Cap d'Any. El senyor Totxana tornava d'haver treballat un llarg dia a l'oficina i es disposava a passar la resta de la nit fent la rutina habitual. Un cop va haver travessat la porta, es va espolsar tres cops les sabates a l'estona de l'entrada, va penjar la jaqueta marró xocolata, al penjador del mig, es va treure les sabates i les va deixar al tamboret de davant del mirall del rebedor. Va preparar un bol de bledes i lluç per sopar i va seure al sofà, per menjar, posicionat específicament a la cantonada esquerra de l'habitació, a l'angle perfecte per mirar la televisió. Aquell dia, la sort no estava del seu costat: per culpa de les campanades de Cap d'Any, no emetien el programa i documental "Mega Factories", que ensenyava com fàbriques d'arreu produïen objectes de la vida quotidiana. Aquest era el programa preferit d'en Totxana. "Les campanades... Quina tradició més absurda!", va dir internament el senyor Totxana. Desganat, va decidir que veuria algun episodi dels que tenia enregistrats, ja que tots els canals emetien el mateix.

La seva vida era monòtona, grisa, avorrida i trista, sí, però a ell no semblava que el molestés. Es va posar el seu pijama de ratlles blaves i roses, en tenia sis d'iguals, i en ficar-se en el llit, va veure el calendari de bloc, nou de trinca, que tenia a l'escriptori. "Any nou, mateix patró" va pensar, satisfet. I amb això en ment, va poder dormir plàcidament.

Quan es va llevar i va veure el bloc per estrenar, va dedicar un moment a treure la cel·lofana que l'envoltava, i va fer una pausa abans d'arrencar la portada. "Ras!" va sonar. "U de gener, l'inici del nou any" va pensar en Totxana en veure el número a la primera pàgina. El dia, per això, el va passar tot sol, com sempre, sense parlar amb ningú, netejant la casa, organitzant llibres per ordre alfabètic... Ell gaudia dels petits detalls: encara que no sortiria de casa, es va planxar la roba, es va dutxar amb aigua tèbia, ni molt freda, ni molt calenta, com a ell li agradava, inclús va dibuixar un gargot amb llet de civada, al seu cafè. El que més va gaudir de fer aquell dia va ser regar els geranis, amb l'esperança que arribés la calor aviat, ja que encara no havien

sortit les flors acolorides. Va tornar a dormir amb tota la satisfacció i calma del món, sabent que l'endemà ja podria tornar a l'oficina.

“Ras!” va sonar un altre cop, l'endemà. El senyor Totxana, molt sorprès, va veure que, en lloc d'un 2 hi havia un 23 ben gran a la pàgina del calendari. Anava mig marejat; s'havia despertat amb molta calor i patia que tingués febre o algun virus, i no pogués anar a treballar. Després de fregar-se els ulls per veure si ho havia vist bé, va dir “Aquest calendari no està bé”. Es va fer un cafè, i el gargot aquell dia no li va quedar tan bé, i va sortir a la terrassa a airejar-se una mica. Però quina sorpresa! La jardinera que havia regat el dia anterior, estava plena de geranis de colors vermells i rosats. En mirar pel balcó, va veure com un grup d'amics anava en direcció a la platja, amb tovalles, bosses plenes i pilotes inflables. “Que estrany, això de banyar-se a la platja el primer dia de l'any, va ser ahir...”, va rumiar. Va tornar cap a dins, per dutxar-se, però abans que pogués fer res, va sonar el telèfon: “Bon dia, senyor Totxana, des del dentista li recordem que té cita d'aquí a una setmana” va dir una veu dolça. “La setmana que ve?, si jo tenia cita pel 30 de juny...”. “Exactament. Que tingui un bon dia.” Va dir la veu i va penjar. Desesperat, en Totxana va anar a dutxar-se, creia que s'havia tornat boig. Va ser en obrir la porta de l'armari, per preparar-se la roba, quan es va adonar que, en lloc de roba d'hivern, tota era d'estiu. “No pot ser!”, va exclamar, desconcertat.

Li va costar molt, però va decidir que aquell dia no aniria a treballar. Va trucar al seu cap. “Ecolti, avui no podré venir a l'oficina...”. A l'altra banda del telèfon, va sentir com el seu cap reia. “Però com vols venir a treballar, si tens vacances! Vinga, gaudeix del Sant Joan!”. El senyor Totxana no podia més, es va estirar, amb mal de cap, i es va quedar adormit en un son profund la resta del dia i tota la nit.

L'endemà ja es trobava millor, o això era el que ell es pensava, perquè “Ras!”, en fixar-se en el número del calendari, aquest pensament es va esfumar. “23 d'abril, Sant Jordi.” Va dir atònit. “Un altre cop un 23?!”.

Tot i que no s'ho acabava de creure, es va preparar per al dia, escoltant la ràdio, on no paraven de desitjar una bona diada a tothom. Quan ja estava a punt, va fer un llarg sospir i va sortir al carrer, en direcció a l'oficina i va veure infinites parades de roses i llibres. Esquivant venedors i llibreters de les paradetes, va arribar a l'oficina i es va esforçar a centrar-se i treballar.

Després del dia tan mogut i intens que havia tingut, va arribar a casa i va anar directament al llit. “Ras!” va tornar a sonar, un altre cop, l'endemà. Aquesta vegada, el senyor Totxana no va veure cap número 23, sinó que va veure un 31, 31 d'octubre. Per molt que li costés, l'home

s'anava acostumant a despertar-se cada matí sense saber quin dia era o no tenir la menor idea de què li passaria en les pròximes hores.

En lloc de deprimir-se o posar-se nerviós, va decidir que continuaria fent vida normal i prendre's l'assumpte amb calma, ja que les persones del seu entorn actuaven com si no passés res. Va començar el matí amb positivitat. "No hi pots fer res", es va dir a si mateix.

En llegir el diari, es va adonar que era el dia de la Castanyada i, mentre treballava, va pensar que intentaria gaudir una mica, ni que fos poc, del dia. I com ho va fer?, ben fàcil. Tornant de la feina va passar per davant del castanyer i va comprar castanyes i moniatos i va anar a casa amb una paperina plena fins a dalt, a la mà. Allò va ser el seu sopar, en lloc de les bledes habituals.

En Totxana va cavil·lar una estona, reflexionant davant la televisió. Va dubtar a veure el mateix programa repetitiu un altre cop o explorar altres opcions. Va passar uns quants canals fins que va arribar a un que feia bona pinta. Es deia "Curiositats en Joc" i es feien preguntes de cultura general, geografia, càlcul mental... En Totxana es preguntava si podria ser capaç de guanyar un programa com aquells. Un dels concursants havia guanyat i estava explicant en directe un resum de la seva vida. El guanyador era un home actiu i simpàtic; relatava com cada cap de setmana feia activitats amb els amics, com havia guanyat diversos premis i medalles també per guanyar curses i maratons... En veure això, el senyor Totxana va rumiar "Ostres, sí que fa coses, aquest home! I quina facilitat té en explicar la seva vida tan tranquil·lament a la televisió."

Un pensament en va portar un altre i, el senyor Totxana va experimentar una sensació que desconeixia: la impulsivitat. Sense parar-se a pensar dos cops, va trucar al número que es veia a la pantalla i s'hi va inscriure. Com que era un programa molt famós, hi havia molta cua, però li van dir que podria assistir al que s'emetia en directe el 31 de desembre, a les 5 de la tarda. I aquest va ser el primer cop que el senyor Totxana va anar a dormir amb ganes de despertar-se l'endemà, i fer coses diferents de la seva rutina habitual.

"Ras!". Aquell dia, en Totxana no es va estranyar en veure que s'havia despertat en una festa, en aquest cas, Cap d'Any. Per una vegada, la línia temporal anava a favor seu. Com que no havia tingut temps per preparar-se per al concurs, es va passar el dia llegint diccionaris, jugant a jocs de cultura general i veient programes antics, penjats a Internet, per veure com eren les preguntes. Va sortir de casa per airejar-se una mica i aprofitar per dinar fora. Mentre feia el camí

cap a una cafeteria que li quedava a prop, es va estranyar amb el comportament de les persones amb qui es creuava: tots el saludaven i li dedicaven somriures. Això no li havia passat mai, de fet, sempre era l'efecte contrari; passava desapercebut entre les multituds, i qui es fixava en ell, el mirava malament.

En arribar a la cafeteria, la cambrera va actuar com si s'haguessin conegut tota la vida, inclús li va preguntar si volia dinar "el de sempre". Segons semblava, mentre ell es despertava només en les festes, el seu jo desconegut havia canviat completament la situació: havia sortit de la seva zona de confort, fins i tot havia fet amics. Va arribar l'hora de preparar-se i marxar per al concurs. A les 5 en punt, estava darrere del plató, coneixent al presentador, que li explicava, a ell i a tres concursants més, les normes del concurs. I tot va començar. Van ser una hora i quinze minuts de reptes, confrontació i cooperació en equip i preguntes trampa. Però, com si la sort estigués de la part del senyor Totxana, va anar quedant finalista en totes les proves. Fins que va arribar el duet final, on es decidia el guanyador. L'últim repte consistia en les curiositats dels festius i les tradicions. Havia estat aguantant molt bé tot el concurs, però en aquesta última prova, lluitava contra el coneixement d'un concursant molt competitiu. En Totxana l'havia estat observant durant tot el programa. Va contestar totes les preguntes correctament, fins que va arribar l'última. La tensió es palpava a l'aire. "Què és habitual fer el primer dia de l'any?". Si l'encertava, guanyava el concurs. La qüestió el va transportar a un espai familiar del seu cervell. "Banyar-se a mar!", va exclamar, i després d'uns segons de silenci i expectació... "Correctíssim!", va cridar el presentador amb eufòria. Com era d'esperar, aquest el va felicitar i li va preguntar una mica sobre la seva vida. El senyor Totxana estava a punt de començar a relatar la història de la seva vida, quan es va adonar que sempre havia viscut de la mateixa manera, seguint la mateixa rutina, repetida i avorrida. Malgrat aquest instant de dubte, va salvar la pregunta dient: "La meua vida? Un quadre en blanc, però últimament estic pensant a fer-hi unes quantes pinzellades...". En Totxana es va sorprendre de la frase que acabava de dir, no sabia que era un home tan poètic. Tothom va aplaudir i el programa va acabar. Gràcies a la seva participació, el van convidar a menjar el típic raïm de Cap d'Any amb els altres concursants, el presentador i els membres de l'equip tècnic.

Va passar el vespre explicant amb més detall la metàfora que havia deixat anar en el moment de guanyar, que per a tothom present, va ser un discurs inspirador. S'ho estava passant de meravella, parlant i

rient, fins que el presentador va anunciar que les campanades estaven a punt de començar. Després d'aquells dotze repics, en Totxana va acabar amb la boca plena de raïm. Qui li hauria dit! El senyor Totxana va recordar com, justament, feia un any, estava tot sol a casa, sense cap intenció de canviar el seu estil de vida, i ara, estava envoltat de gent que l'apreciava, rient, sense cap preocupació i amb ganes de canviar aquella rutina que l'havia estat perseguint tota la vida. Llavors, hi va caure, el calendari! Aquell bloc no només havia marcat els dies, sinó que li havia ensenyat un camí que ell desconeixia: un camí ple de reptes, imprevisions i aventures, tot allò que ell havia estat massa poruc per somiar.

Segon Premi Grup D
Aina Requena Amíama
Cabrls

PARPELLEIG

Estic asseguda en un banc, observant al meu voltant. Tots van de negre, i ploren.

Veig el rímel de la meva mare desprendre's de les seves pestanyes i acompanyar una llàgrima que baixa pel seu pòmul, difuminant-se amb els foscos flocs de cabell.

El mocador blanc que ha tret fa mitja hora s'ha tornat negre, un de fosc i desesperant que opaca el vibrant blanc que el formava. Les flors que jeuen al costat de la tomba de la meva àvia són l'única cosa que dona color al depriment ambient del voltant. Em pregunto per què ploren. Què ha passat. Per què la iaia és allà baix.

Hi ha moltes cares que desconec. Moltes veus que no distingeixo. També hi ha molts altres nens com jo, vestits de negre, però aquesta vegada ningú no sembla que vulgui jugar. Ningú riu, ningú corre. Tampoc no hi ha pilotes ni nines. Els adults s'aglomeren al voltant de la tomba a parlar, donar-se el condol i plorar, mentre que els nens es queden als costats, igual de perduts que jo. El pare també plora, i poques vegades l'he vist plorar. Són petites llàgrimes que ràpidament s'eixuga, potser perquè la mare no s'ensorri més. Crec que no vol que se n'adoni, però jo sí que m'he adonat.

Noto que algú s'asseu al banc, al meu costat. És l'avi. Ell ja no plora. Crec que és incapaç de continuar plorant, com si ja hagués vessat totes les llàgrimes.

Però els seus ulls estan apagats, sense la brillantor que els caracteritzava cada vegada que veia l'àvia. Veig que em posa una mà al genoll i em fa una petita encaixada, quan és ell qui més ho necessita.

—Per què l'àvia és a baix? La mare ha dit que se n'ha anat al cel, i ara dieu que és allà baix. Per què no puja ja? No li fa por?

L'avi esbossa un lleu somriure. Sembla que no vol somriure, o contestar. Sigui el que sigui, les seves comissures tornen a decaure quan les paraules li surten de la boca.

—L'àvia t'estimava molt.

Espero que digui alguna cosa més, però això és tot el que diu. No hi insisteixo, malgrat que sento la temptació de preguntar-li més. M'inclino cap endavant i miro les meves sabates negres, mentre les cames no deixen de balancejar-se a l'aire. Somric en veure el contrast que causen els meus mitjons roses amb estampats de maduixes amb el negre de les meves sabates. O del meu vestit. Aquest matí, quan he vist que la mare tenia pensat posar-me un vestit tan fosc com el que porto, he obert la boca disposada a deixar anar una enrabiada. Mai m'he posat una cosa que no fos rosa, groga o taronja, i veure la monstrositat amb què la mare em vestiria m'ha posat els cabells de punta. No obstant, m'he empassat les queixes quan he vist que la meua mare semblava absent. Apagada. Crec que ha estat la primera vegada que no he sentit la mare anomenar-me «carinyo» tot just entrar. I això ha estat suficient per saber que alguna cosa anava malament.

Tot i així, estem tots aquí menys l'àvia. Això passa? Se n'ha anat? No tornarà? De cop, sento ganes de plorar. I si ploren per què se n'ha anat per sempre?

Giro el cap cap a l'avi. Ell ja m'estava mirant, però és com si alhora no em mirés a mi. Com si hi veiés més enllà.

—Avi? —xiuxiuejo.

Les pupil·les se li dilaten, i ara sé que m'està mirant. Em torna a estrènyer el genoll abans de mirar endavant. Per tant, jo miro endavant també. La seva mà abandona el meu genoll quan la seva veu ronca esquerda el silenci i opaca els plors del voltant.

—És mitja hora de funeral, i mitja vida de silenci, petita.

I quan torno a parpellejar, tot ha canviat.

Continuo asseguda al banc, amb un vestit negre, unes sabates negres, i uns mitjons de maduixes. Els arbres són més secs, més apagats. De nou, l'únic que dona una mica de vida al lloc són les vibrants flors que hi ha sobre les tombes. La gentada s'ha dispersat, i és la meua mare qui s'ajup a deixar un darrer ram de flors.

Els cabells canosos cauen i li cobreixen el rostre tacat de llàgrimes, i quan s'alça, amb una mica de dificultat, m'adono que diversos flocs de cabells se li han quedat enganxats a la cara. El meu pare l'espera una mica apartat, amb un bastó sobre el qual recolzar-se. Veig com entrellacen els braços i s'allunyen, i em deixen sola al costat de la tomba.

I el silenci és aclaparador.

Miro de banda a banda, a la recerca de l'avi, però ell ja no és aquí. La seva mà ja no descansa al meu genoll, les seves paraules ja no esquerden el silenci. Un simple parpelleig i el silenci s'ha prolongat anys.

I sento que estic petrificada; sento que m'ofego.

És el so de l'ànima partir-se l'únic que omple els silencis d'un funeral. És la meva ànima partir-se el so que permet travessar tots els altres. Escolto el cant d'un ocell, el vent penetrar a les meves orelles, les fulles xocar les unes contra les altres.

I espero sentir-ne la veu. L'espero amb ànsies. Espero escoltar que algú em digui «L'avi t'estimava molt», així com ell m'ho va dir llavors de l'àvia. Però no escolto res. No escolto ni la seva veu, ni aquestes paraules.

I per primer cop, entenc què va voler dir l'avi. Entenc quanta raó tenia. I tant de bo deixés de tenir raó. Perquè és mitja hora de funeral, i mitja vida de silenci.

Primer Premi Grup E
Norhan Boubaouch El Messaoudi
Premià de Mar

EL LLIBRE PROHIBIT

Era un matí plujós quan en Pablo va endinsar-se a un antic barri del seu poble. Allà, sempre passava per davant d'una botiga d'antiguitats. Feia anys que estava oberta, aquella botiga, amb la façana de fusta desgastada i els vidres mig bruts, però mai no s'havia atrevit a creuar-ne la porta. Ell no sabia per què, però aquell dia alguna cosa dins d'ell el va empènyer a fer-ho.

En obrir la porta, una campaneta a l'entrada va sonar, i l'essència de paper vell i fusta humida li van fer companyia. L'interior era ple de prestatgeries carregades de llibres antics, rellotge de paret, estàtues amb pols i tota mena d'objectes estranys. Darrere del taulell, un home gran amb ulleres rodones el va mirar de reüll, però no va dir res i va tornar a la seva lectura.

En Pablo va començar a caminar per la botiga, passant els dits per les tapes dels llibres. No buscava res en concret, però de cop i volta un li va cridar l'atenció. Estava en un racó fosc, mig amagat darrere altres edicions. Era un llibre vell, amb l'exterior completament negre i sense títol. En donar-li la volta, a la contraportada, hi havia escrit "Un ull sembla que t'observa". Intrigat, el va agafar i el va obrir per la primera pàgina. "Avui, en Pablo ha entrat en una vella botiga i s'ha trobat amb aquest llibre. El fullejava sense saber que està llegint la seva pròpia història".

En llegir això el cor li va fer un fort batec i el va tancar immediatament. Com sabia el seu nom? En Pablo va mirar el seu voltant en busca d'una càmera oculta o alguna cosa semblant. Tot i això, la botiga continuava igual de silenciosa que al principi. L'home del taulell tenia pinta d'estar hipnotitzat pel diari, com si no hagués notat res.

Amb les mans lleugerament tremoloses, en Pablo va tornar a obrir el llibre i va llegir la pàgina següent. "En Pablo, tot i estar espantat, no pot resistir-se a la temptació de llegir més. Passa pàgina rere pàgina, fins que arriba la seva última nit." Va empassar saliva. L'última nit? Què volia dir allò? Llavors va notar com una gota de suor li lliscava per la cara. Amb el cor accelerat, va passar ràpidament diverses pàgines

fins a arribar a l'últim paràgraf. "En Pablo no havia d'haver llegit fins aquí. Però ja és massa tard. Ara, el llibre és qui el mira a ell."

Un calfred li va recórrer l'esquena. Lentament, va focalitzar la mirada en la contraportada del llibre. L'escrit es va esfumar, i l'ull de què es parlava ara semblava estar... viu. No era una il·lusió. Era un ull real, amb moviment, brillant i humit, que l'observava fixament.

Amb ganes de fer fora un crit, se li va quedar a la gola. Espantat, va llençar el llibre a terra i va fer un pas enrere, però no podia apartar la mirada de l'ull, que encara era fix en ell. S'assemblava a un llibre amb vida pròpia, que s'inflava i es desinflava per la respiració.

Amb el cor bategant-li a cent per hora, en Pablo va sortir corrents de la botiga amb el llibre ben agafat a les mans. No sabia per què, però sentia que no podia deixar-lo allà.

Quan va arribar a casa, amb el pols apressat, va buscar un encenedor i, sense pensar-s'ho dues vegades, va apropar la flama a les pàgines del llibre.

El foc va començar a consumir el llibre, i en pocs instants només quedaven cendres. En Pablo va respirar a fons, intentant relaxar-se. Havia estat una experiència inesperada i estranya, però ara ja s'havia acabat. O això es pensava.

L'endemà al matí, quan va passar per davant de la botiga d'antiguitats, alguna cosa el va fer aturar. Una tremolor el va recórrer de dalt a baix. Sense tenir-ne raons, va entrar-hi.

Va caminar fins a la prestatgeria del dia anterior, i, allà, al mateix lloc, hi havia el llibre. Intacte. Com si mai l'hagués cremat. Amb el cor encongit, en Pablo el va obrir. A la primera pàgina hi havia una nova frase: "En Pablo va intentar desfer-se de mi. Però jo sempre torno".

Amb les mans tremoloses, va passar fins a l'última pàgina. Allà hi havia escrit, amb tot detall, el que havia fet la nit anterior, hi havia redactat com havia cremat el llibre, com havia sentit por, com havia intentat oblidar-ho...

En Pablo va sentir una presència darrere seu. Quan es va girar, l'home de les ulleres rodones el mirava amb un somriure un punt curiós i misteriós.

–Ja és teu –va dir amb veu profunda–. Ara no pots desfer-te'n.

En Pablo va sortir corrents de la botiga sense mirar enrere, però al seu interior ja sabia la veritat: el llibre el perseguiria allà on anés.

Segon Premi Grup E
Olivier Pintó Maridueña
El Masnou

LA CIUTAT DELS INVISIBLES

La ciutat es despertava, com cada matí, sota el soroll dels cotxes, els cants dels ocells i les pantalles enceses. Milers de persones caminaven pels carrers amb la mirada fixa als mòbils, com si l'únic que existís fossin les xarxes socials dins d'una pantalla. Ningú parlava. Ningú mirava. Ningú escoltava.

Ell era allà. Assegut al mateix banc del parc des de feia setmanes. Ningú sabia el seu nom, ni d'on venia. Per a la majoria, només era una estàtua, una ombra amb una jaqueta vella i un gorro descolorit. Els nens corrien al seu costat, sense veure'l. Els adults l'esquivaven sense pensar. Com si no existís. Com si fos invisible.

Però ell ho veia tot. Observava amb calma. Coneixia els horaris dels que passaven per allà. Coneixia les cares dels que es miraven al mirall sense reconèixer-se. Sabia que la ciutat estava plena de persones, però buida d'humanitat. Un dia, una nena se li va acostar. Devia tenir uns deu anys. Portava una motxilla enorme.

—Per què estàs sempre aquí? —li va preguntar sense por. Ell va somriure. Un somriure cansat, però sincer.

—Perquè aquí, encara que no em vegin, puc veure.

La nena va arrugar el front, sense acabar d'entendre. Després, la seva mare la va cridar i ella va córrer per reunir-se amb ella, sense mirar enrere.

Ell va tornar a quedar-se sol. O això semblava.

Les hores passaven lentes. De vegades, els treballadors de l'ajuntament netejaven el parc, però mai s'acostaven gaire al banc. Semblava que tothom havia après a mirar sense veure, a viure ignorant el que incomoda.

Ell no sempre havia estat invisible. Hi va haver un temps en què tenia casa, feina, família. Una vida "normal", com la de tots aquells que ara caminaven al seu costat sense reconèixer-lo. Però tot pot canviar en un instant. Una decisió, una malaltia, una pèrdua... i de sobte et trobes sol, sense nom, sense casa i sense veu.

Recordava clarament el dia que el van acomiadar. No per ser un mal treballador, sinó perquè una màquina feia la seva feina més ràpid i sense descans. Recordava també com el seu cap li va donar un cop de mà a l'esquena, va dir “ho sento” i li va desitjar sort, com si amb això n’hi hagués prou.

Des d’aleshores, tot va anar cap avall. En aquesta ciutat, si caus, pocs t’ajuden. La majoria et trepitja sense voler, i alguns fins i tot ho fan expressament.

A vegades veia cartells a les parades d’autobús: “Ajuda els qui més ho necessiten”. Fotos somrients de persones en campanyes solidàries, però ell sabia que la solidaritat de veritat no surt als anuncis. No es fa per likes. Es fa en silenci, sense esperar res a canvi.

Un home amb vestit va passar pel seu costat parlant per telèfon. Deia paraules importants amb veu important. “Beneficis”, “inversió”, “rendibilitat”. Paraules que ja no li pertanyien. El va mirar de reüll amb menyspreu, com si fos una taca al paisatge. Com si espatllés la seva idea de la ciutat perfecta. I aleshores va pensar: Qui és el veritable pobre? Qui no té res o qui ho té tot però no sap mirar?

Quan es feia de nit, la ciutat es transformava. Els llums dels aparadors s’encenien, els edificis brillaven com estrelles modernes, i les persones continuaven caminant, atrapades en la seva rutina. Alguns tornaven a casa; d’altres, anaven al gimnàs, al centre comercial o a un bar on fingien riure per no escoltar el silenci que portaven a dins. Ell observava tot això amb una barreja de tristesa i compassió. Sabia que molts dels que passaven pel seu costat, tot i tenir sostre i diners, estaven tan perduts com ell. Ho amagaven bé, és clar. Amb roba nova, filtres d’Instagram i frases buides com “tot bé” o “ja passarà”. Però ell ho notava. Els ulls no menteixen.

Recordava la seva filla. Feia anys que no en sabia res. Quan va perdre la casa, també en va perdre la custòdia. “No és un entorn adequat per a una menor”, van dir. Com si la pobresa fos contagiosa, com si estimar no fos suficient. L’última vegada que la va veure, li va prometre que tornaria a buscar-la. Però encara no havia pogut complir aquella promesa.

A vegades, algú deixava una moneda al banc sense dir res. Ell l’agraïa, encara que més que menjar, necessitava una cosa més difícil de trobar: ser tractat com un ésser humà.

Una tarda, una dona es va asseure al banc del costat. No va dir res. Només va treure un llibre i va començar a llegir. Ell la va mirar, encuriolit. No era habitual que algú s’assegués tan a prop. I menys que es quedés.

Després d'uns minuts, ella va aixecar la vista i li va somriure.

—Et molesta si llegeixo aquí? —va preguntar amb veu suau.

Ell va negar amb el cap, sorprès.

—No. És clar que no.

I així, sense més, van compartir un tros de silenci. Per primera vegada en setmanes, no se sentia sol.

L'endemà, ella va tornar. Amb el mateix llibre, la mateixa calma i amb un cafè.

—Avui fa més fred —va dir, oferint li el got—. He pensat que t'aniria bé alguna cosa calenta.

Ell va dubtar. No estava acostumat que li oferissin res amb amabilitat. De vegades, quan algú li donava alguna cosa, ho feia com qui llença pa als coloms.

Però ella el mirava als ulls. No hi havia llàstima en el seu gest, només respecte.

—Gràcies —va dir, agafant el cafè amb les mans tremoloses.

Ella va tornar a obrir el llibre. No parlaven gaire, però la presència de la dona era diferent de la de la resta. No el tractava com un moble urbà. No fingia que ell no existia. Simplement, l'acceptava com a part del paisatge humà, com algú més.

Amb els dies, la rutina es va repetir. Ella arribava a les tardes, li portava un cafè, a vegades una manta o un entrepà, i llegia en silenci. A poc a poc, van començar a parlar. Primer de coses petites: el temps, el parc, els gossos que corrien per allà. Després, de coses més profundes: la infància, els records, les pors.

Ell li va explicar la seva història, sense adorns. Com la feina es va esfumar, com l'ajuda no va arribar, com la societat li va girar l'esquena. Ella l'escoltava amb atenció, sense interrompre, sense jutjar. I quan va acabar, li va dir una cosa que ell no esperava:

—No és just. I no és culpa teva.

Des d'aquell dia, ell va començar a canviar. No perquè ella el salvés, sinó perquè el va veure. Perquè algú, per fi, el reconeixia com a persona. Va començar a escriure petits textos en un quadern que ella li va regalar. Reflexions sobre el món, sobre el que veia des del seu banc. Paraules sinceres, doloroses a vegades, però plenes de veritat. I una cosa curiosa va passar: la gent va començar a llegir-les.

La dona, que treballava en una petita llibreria, va decidir compartir-ne algunes a l'aparador, signades només com "El del banc". Cada dia, hi penjava un full nou. I la gent, en passar, s'aturava. Llegia. Pensava i se n'anava.

Era com si, finalment, algú aconseguís fer que la ciutat reflexionés.

Amb el pas dels dies, alguna cosa va començar a canviar. Persones que abans passaven sense mirar van començar a aturar-se davant de la llibreria. Alguns ho feien per curiositat, uns altres per rutina, però tots en sortien pensatius.

Les frases del quadern del banc es van convertir en part del paisatge. Eren com miralls que ningú no demanava, però que tothom necessitava. Un dia, va escriure:

«No soc pobre per no tenir diners. Soc pobre quan tu decideixes no veure'm.»

Una altra vegada, va escriure:

«La ciutat és plena de veus que ningú no escolta. I si, en comptes de tant soroll, aprenguéssim a escoltar-nos?»

No signava amb el seu nom, perquè ja no importava. La seva història parlava per molts. Era la veu dels qui vivien entre cartrons, entre silencis. Era el reflex d'una societat que avança de pressa, però oblida els menyspreats.

La dona de la llibreria va començar a rebre missatges. Gent que volia ajudar, col·laborar, saber més de “El del banc”. Però ella mai no va dir el seu nom. Només responia: «Escolta, observa. Ell és allà».

Un jove va deixar un abric sobre el banc sense dir res. Una senyora gran va portar un termos amb sopa calenta. Un grup d'estudiants va organitzar una recollida de llibres i aliments. No eren solucions màgiques, però alguna cosa estava passant.

I mentrestant, ell continuava escrivint. Cada paraula era una ferida cicatritzada, una veritat sense adorns. No buscava fama ni caritat. Només volia que el món es mirés al mirall.

Una tarda, una nena —la mateixa de feia setmanes— va tornar al parc. Aquesta vegada no tenia pressa.

—He llegit les teves frases a l'aparador —va dir—. Són boniques. Tristes, però boniques.

Ell va somriure. La nena es va asseure al seu costat, sense por.

—La meva mare diu que la gent com tu fa pena —va afegir—. Però jo crec que només estàs esperant que t'escoltin.

Ell la va mirar amb tendresa. Potser aquella nena entenia més que molts adults.

—Gràcies per veure'm —va xiuxiuejar.

I en aquell moment, per primera vegada en molt de temps, es va sentir part del món.

Van passar els dies. El banc del parc seguia allà, com sempre, però ja no era només un lloc per seure. S'havia convertit en un símbol. La gent l'anomenava "el banc de les paraules". Alguns hi anaven només per deixar-hi una nota, un pensament, una disculpa o una abraçada en forma de paper.

Ell ja no estava sol, encara que moltes vegades seguís en silenci. No necessitava cridar perquè l'escoltessin. Les seves paraules havien aconseguit el que ningú havia pogut: obrir els ulls d'una ciutat cega.

No era un heroi, ni un savi. Només era algú que ho havia perdut gairebé tot... excepte la seva capacitat de sentir. I això, en un món que s'ha tornat fred, és un acte de resistència.

Una tarda, mentre el sol queia entre els edificis, la dona de la llibreria es va asseure al seu costat. Ell li va entregar el quadern, ja ple. Ella el va agafar amb cura, com si sostingués una cosa sagrada.

—Què faràs ara? —va preguntar ella. Ell va mirar el cel, pensatiu.

—Continuaré escrivint. Encara que no tingui paper. Encara que ningú més ho llegeixi. Perquè mentre algú pensi, alguna cosa canvia. Encara que sigui una mica.

Ella va assentir. I en aquell moment, va entendre l'essencial: no es tractava només d'ajudar, sinó d'aprendre a mirar. A escoltar. A compartir el mateix terra, el mateix aire. Perquè tots, en algun moment, ens podem sentir invisibles.

La ciutat no va canviar d'un dia per l'altre. Però en aquell racó del parc, alguna cosa diferent bategava. Un banc. Un quadern. Una història.

I cada persona que s'aturava a llegir, encara que fos només per un minut, deixava de mirar el mòbil, de córrer sense rumb, de fingir que tot estava bé.

Per un instant... sentien.

I això, en una ciutat com aquella, era l'inici d'un canvi.

Primer Premi Grup F
Paula del Villar Gallego
Montgat

ESTIMADA GERMANA

Estimada germana,

He mirat el jardí avui i he vist que alguna cosa estranya ha començat a créixer. Una planta que no reconec, que creix amb una força que em fa por. Te'n recordes com et deia que mai arrencaria res d'aquest jardí? Et vaig prometre que l'escoltaria, que li permetria ser, sense intervenir-hi. Però aquesta vegada, no sé si puc mantenir la meua promesa. Hi ha alguna cosa en aquesta planta que m'ha inquietat, com si creixés d'una manera equivocada, com si no pertanyés a aquest lloc.

Sé que, si fossis aquí, em diries que respirés profundament, que l'observés amb paciència, que no prenguéssis decisions precipitades. Però tu ja no hi ets.

Quan vam arribar a aquesta casa, el jardí era buit. Un desert d'herba seca i terra poc fèrtil. Recordo la primera flor que va aparèixer al jardí. Una petita margarida, discreta i suau, com la teva rialla infantil quan descobries una paraula nova. Encara recordo les teves primeres passes, vacil·lants com una flor que trenca la terra dura, eren com petites promeses de vida.

Vas començar a caminar sense por, com si sabessis que el món era teu per conquerir-lo. Vaig tenir por que caiguessis, però tu em vas mirar amb els teus ulls grans i vas seguir endavant, sense por.

Jo seguia sense entendre com podien créixer flors tan úniques i màgiques, així que vaig decidir anar a un botànic. Encara recordo les seves paraules.

—Sou una noia afortunada, al vostre jardí ha florit l'amor.

Vaig tornar a casa una mica estranyada, però segura que allò era cert. Més endavant van arribar els lliris, imponents i elegants, com la teva adolescència, plena de somnis i promeses.

Una primavera, va aparèixer una nova flor. Un gira-sol va néixer al racó més ombrívol del jardí. No entenia com podia créixer en aquell lloc, però tu hi veies un miracle. Vas insistir que el deixéssim estar.

Va florir esplendorós, una resplendor d'or que semblava mirar el cel amb orgull. Llavors, van començar a aparèixer flors que mai havíem plantat, com una planta amb fulles platejades que brillaven sota la lluna. Cada flor que floria semblava un missatge, un record viu del temps compartit.

Tanmateix, quan van arribar els primers dies difícils, quan les coses es van tornar complicades i vam veure com t'afectava tot, vaig notar com la terra es feia més pesada, com si el jardí també plorés. Van arribar les roses blaves, misterioses i impossibles, quan la teva malaltia va començar a manifestar-se. Eren belles, però la seva bellesa amagava un enigma, com tu, que somreies per tranquil·litzar-me mentre el teu cos es debilitava. Les violetes de dues tonalitats van aparèixer quan la por es va barrejar amb l'esperança, quan creia que tot podia millorar, però també sabia que el temps s'acabava.

Ara, quan el jardí neix com sempre, amb el seu caos de colors i formes, una cosa nova s'ha filtrat entre les branques. Una ombra que m'esgarrija, que creix, però no amb la bellesa amb què acostumàvem a veure el jardí. Aquesta planta és com un record dolorós d'alguna cosa que no comprenc completament. I penso: no sé si podré seguir deixant que aquesta ombra es quedi. Però potser tu, on siguis, em diries que no l'arrenqués, que només cal esperar, que la paciència curarà el que ens fa mal, que fins i tot en els moments de foscor, la vida troba el seu camí. Però jo no soc tu.

Les seves arrels s'escampen massa de pressa, com si volguessin consumir-ho tot. Les fulles es torcen de manera estranya, i el color de la seva tija em recorda la cendra. No puc evitar pensar que alguna cosa en aquest jardí està canviant d'una manera que no entenc. Així que he decidit investigar-ho.

Vaig tornar al botànic. Aquest cop, la seva expressió no va ser de meravella, sinó de desconcert. Va inspeccionar un fragment de la planta amb atenció i, després d'uns minuts de silenci, va dir:

—Això no és normal. Aquesta planta no hauria de créixer aquí. Sembla... com si no fos d'aquest món.

El meu cor es va aturar un instant. Vaig pensar en tu, en les flors impossibles, en la manera com el jardí sempre havia estat més que un simple tros de terra. Què significava, realment, tot el que havia crescut aquí?

Vaig tornar a casa i, amb la llum de la lluna, vaig observar la planta de nou. Semblava que les fulles es movien lleugerament, tot i que no bufava gens de vent. La seva presència era massa poderosa, massa viva.

Vaig sentir una veu, suau i distant, com si vinguéss d'un lloc profund dins meu. Era la teva veu, xiuxiuejant-me:

—Escolta-la.

Vaig tancar els ulls i, per primera vegada, vaig entendre. Aquesta planta no era cap amenaça. Era un missatge. Un record. Una promesa.

Vaig allargar la mà i, en aquell instant, vaig sentir la teva presència. No com un record difós, sinó real, viva. Eres aquí, amb mi, en cada fibra d'aquella planta estranya. No per avisar-me d'un perill, sinó per dir-me que mai m'havies deixat.

I ara ho sé. Aquest jardí no és només terra i flors. És memòria. És amor. I aquesta planta, per molt estranya que sembli, és una part de tu que encara creix al meu costat.

Així que no l'arrencaré. La cuidaré. La deixaré ser. Perquè, mentre aquesta planta continuï viva, també tu ho estaràs.

Sempre teva,

La teva germana.

Segon Premi Grup F
Ona Funollet Díaz
Tiana

AIXÓ NO POT SER VIURE

En Marc tenia trenta-vuit anys i una vida tan correcta que gairebé feia pudor de perfecció.

Feia més de deu anys que treballava en una consultora tecnològica especialitzada en anàlisi emocional de comportaments digitals. A la pràctica, això volia dir que passava vuit hores al dia observant dades de milions de persones: què miraven, com reaccionaven, com se sentien. Cada clic tenia una emoció assignada. I ell era una peça més del sistema encarregat de llegir aquestes emocions. Una ironia que no passava per alt: estudiava sentiments tota la jornada... però ell feia temps que no en sentia cap amb claredat.

Era d'aquells homes que no destacava mai, però que tampoc feia cap nosa. Discret, pulcre, sempre ben vestit, però sense estridències. Tenia una veu suau, un somriure educat i una mirada que no incomodava. Si algú l'hagués definit, hauria dit: "És bona persona". Però ningú hauria sabut explicar exactament com era.

Feia vuit anys que estava casat amb la Júlia. Vivien en un pis de dos dormitoris, amb mobles de fusta clara, plantes artificials i una petita col·lecció de llibres que havien llegit a mitges. Dormien al mateix llit, però cada cop més separats. Compartien àpats, rutines, calendaris. Però no passions. Feia temps que no discutien, ni s'emprenyaven, ni es besaven amb ganes. Tot era suau, gairebé asèptic. Com si haguessin après a conviure en un pacte silenciós de comoditat.

En Marc no se sentia ni trist ni alegre. Simplement... funcionava. I ningú sospitava que, darrere aquella cara serena i aquella veu moderada, s'hi amagava un home que començava a notar una esquerda dins seu. No era gran. Però hi era. I creixia.

Es llevava cada matí a la mateixa hora, amb el mateix despertador intel·ligent que regulava la llum segons el seu cicle REM. Es dutxava amb aigua tèbia —mai massa calenta—, es vestia amb roba neutra i saludable (cotó orgànic, colors clars, teixits transpirables) i preparava dues torrades amb allvocat, que menjava en silenci mentre mirava les notícies. Després, treballava. A casa. Tot sol. Davant de tres pantalles.

Reunions virtuals. Informes. Correus. Gràfics. Frases breus. L'humor de la feina era sempre controlat: rialles dissimulades, emojis de compromís, res massa humà.

A la tarda, feia una estona de gimnàs. No perquè li agradés, sinó perquè “cal moure's”. I després, una dutxa, un sopar lleuger i una sèrie. Sempre una sèrie. No per interès, sinó per omplir el temps abans d'anar al llit.

Hi havia una mena de rutina tensa en la seva existència. No era evident. Però ell l'havia començat a notar. Com si visqués en una mena de teatre ben il·luminat, però sense públic. Tot el que feia estava bé, però tot el que sentia no era verdader.

Quan algú li preguntava “com estàs?”, responia automàticament: “bé, com sempre”. I era veritat. Però també era mentida. Perquè en Marc feia temps que no sabia què volia dir estar viu de veritat.

Mentrestant, a menys de tres-cents metres, un adolescent intentava sobreviure en un món on calia tenir-ho tot clar.

No sabia posar nom al que sentia. Ni si era normal. Ni si estava trencat o només cansat. Es deia Pol. Tenia disset anys. I havia deixat de parlar fa mesos, tot i que ningú se n'havia adonat del tot. Parlava, sí. Però només per dir el just: “bé”, “no ho sé”, “ja ho faig”. Paraules curtes. Paraules que no obrien portes.

L'institut era una estructura grisa. No pas de parets, sinó de normes invisibles. Calia estudiar, rendir, estar bé, cuidar-se, ser sociable, tenir opinions però no massa, destacar però no ser un “flipat”. Tot era una línia fina. I ell caminava sempre pel mig, amb por de caure en algun costat.

Al seu voltant, tothom semblava tenir-ho tot clar. O ho fingien bé. Ell, en canvi, es llevava cada dia amb una mena de pes al pit. No era tristesa exactament. Era més com una... inutilitat flotant. Com si res del que fes tingués cap sentit real.

Tenia xarxes socials, però ja no les suportava. Veia com tothom mostrava versions filtrades d'ells mateixos, com si la vida fos meravellosa i ell només podia sentir fàstic i a la vegada enveja. Tothom feliç. Tothom actiu. Tothom enfadat per causes que no entenien del tot.

Ell no era res d'això. Ell volia desaparèixer, però no físicament. Només... desaparèixer de la mirada dels altres.

A casa, el pare no parava mai quiet. Feina, correu, esport. Sempre en mode productiu. La mare repetia: “Tu, el que has de fer és espavilar,

Pol”. Però ell no sabia què volia dir “espavilar” en un món on no sabia ni què volia.

Li agradava escriure. O més aviat, li agradava imaginar. A vegades, quan es quedava sol, pensava en mons on tot anés més lent. On la gent no hagués d'explicar com està cada dia. On estar perdut fos acceptable. On el silenci no fes vergonya.

A l'institut, li agradava seure al costat de la finestra. Mentre el profe parlava, ell es perdia mirant un arbre. Era el mateix arbre des de primer d'ESO. Ara estava més sec. Com ell.

A la tarda, sortia a caminar amb auriculars. No parlava amb ningú. No saludava. Només... caminava. A vegades corria sense voler. I durant aquells minuts, quan no havia de fer res, ni ser ningú, se sentia una mica menys trencat. Hi havia dies que volia cridar. D'altres, desaparèixer. Però la majoria... només pensava, molt fluixet, molt endins: “No cal que siguis res. Només sigues.”

Allà on en Marc es preguntava què era viure, en Pol ja havia deixat de buscar la resposta.

De tant en tant, en Joan veia passar aquell noi pel carrer, sempre amb els ulls clavats a terra i els auriculars posats. No el coneixia, però hi havia alguna cosa en la seva manera de caminar —com si carregués un pes invisible— que li removia records antics.

Li venien ganes de cridar-li: “No et deixis vèncer, nano.” Potser era això el que més li feia mal: adonar-se que aquell jove duia, als disset, el mateix pes que ell havia trigat vuitanta anys a acumular. “Abans teníem por de morir. Ara em fa més por veure com viuen”, pensa ell sempre que el veu. Aquesta frase la deia sovint en Joan, tot i que cada cop amb menys veu, i amb menys gent que volgués escoltar-la.

Tenia vuitanta-tres anys i un cervell més viu que molts telèfons intel·ligents. Vivía sol, en un pis petit, envoltat de llibres, fotografies en blanc i negre i silencis d'aquells que fan mal. La tele no l'encenia. La ràdio, només quan volia sentir algú parlar de veritat. Però la major part del dia, callava. Observava. Recordava.

Ell havia viscut dues guerres. La del seu país, i la d'altres països que van voler fer veure que no els tocaven. Havia vist morir amics. Havia vist gent compartir el no-res. Havia vist el món trencar-se i tornar-se a aixecar, malament, però amb intenció.

Per això ara, quan veia la gent caminar pel carrer mirant pantalles, quan sentia nens que no sabien què era una conversa llarga o joves que confonien estar cansat amb estar trist... s'empipava.

—Ens hem tornat ximpls —deia en veu baixa, només per a ell.

Els veïns no el saludaven. No per mala educació, sinó perquè no el veien. Era com una cadira vella, útil però invisible. Quan sortia a comprar el pa, el noi del taulell li deia “bon dia” sense mirar-lo als ulls. I en Joan pensava: “Si no ens mirem, com sabrem que encara existim?”.

La gent d'ara es cuidava molt el cos, però oblidava l'ànima. Es preocupaven per l'últim model de mòbil, però no sabien qui vivia a l'escala del costat. Hi havia més paraules que mai, però menys converses reals.

—Vam sobreviure a bombes, a fam, a dictadures —pensava en Joan—. I ara la gent plora perquè algú no li ha contestat un missatge en dues hores.

Ell no menyspreava els joves. Al contrari. El que li feia mal era veure com aquest món, que havia costat tant aixecar, s'havia convertit en una mena d'aparador fred. Tothom vivia com si hagués d'agradar. Com si la vida fos un examen etern.

A vegades escrivia frases en un quadern. Breus. Tallants. Sense filtres.

“Hem oblidat què vol dir perdre.”

“No vull viure més si viure vol dir només funcionar.”

“El futur era això? Doncs potser no valia tant la pena.”

Però, després, tancava el quadern. Mirava per la finestra. I encara trobava alguna cosa petita que li recordava per què havia lluitat. Un infant que caminava sense mòbil. Una parella de gent gran que es donava la mà. Una dona que ajudava un desconegut sense cap càmera al voltant.

I aleshores, durant un segon, li semblava que potser no tot estava perdut. Però al cap d'un minut, el món tornava a ser com sempre.

Un matí, mentre en Joan mirava per la finestra, va veure una nena al pati de l'escola del davant. Estava asseguda tota sola, mirant el cel, com si preguntés alguna cosa. No sabia qui era, però li va venir al cap: “Potser ella encara pot canviar el que nosaltres no vam saber protegir.”

A la nena li deien Abril, però a vegades volia que li diguessin “petita”, “sol”, o qualsevol cosa que no fos només el seu nom.

Tenia set anys, però pensava molt. No com els grans, que pensen amb paraules llargues. Ella pensava amb preguntes. Amb dubtes que

li feien pessigolles tristes per dins. Per exemple: Si el món és tan lleig ara, com serà quan jo sigui gran?

Això ho va pensar l'altre dia, quan la mestra els va dir que l'aire estava brut, que les abelles marxaven, que feia més calor del que tocava. Si les abelles marxaven, marxaria la mel? I les flors?

També li feia por quan mirava els adults. Tots anaven amb pressa. Amb cares molt serioses. Amb mòbils a la mà. Parlaven amb pantalles, no amb ulls.

Hi havia pares que només miraven el telèfon. Mares que només deien “espera un moment” sense acabar mai el moment. I nens —com ella— que aprenien a estar sols sense fer soroll.

A vegades mirava les notícies amb els seus pares. Parlaven de gent que marxava de casa seva, d'aigua que faltava, de pluja que feia mal, de foc als boscos. Ella no entenia tot allò. Però sí que entenia el que passava a dins: una mena de por que no feia crits, però feia ombra.

També li feia por quan els nens jugaven a ser robots. Quan deien que al futur ja no caldria ni parlar. Quan tot era tan ràpid que no es podia parar a mirar les formigues.

A l'escola els van fer dibuixar el futur. Tots feien cases voladores, cotxes amb intel·ligència i mascotes metàl·liques. Ella va fer un bosc. Amb arbres gegants i nens descalços. Quan la mestra li va preguntar què era, va dir: “És el futur que vull. No el que em toca”. I la mestra no va dir res. Però li va agafar el dibuix molt a poc a poc. Com si tingués por de trencar-lo.

Ella no volia salvar el món. Només volia que no s'espatlless tant. Per poder córrer per l'herba, sentir ocells de veritat i veure neu algun dia. Per poder créixer sense haver de lluitar contra coses que no havia fet ella. I abans de dormir, molt fluixet, es repetia un pensament constantment: “Si m'estimo el món, potser el món s'estimarà una mica a mi”.

Un dia, de cop i volta una notificació va arribar alhora, com una espurna freda, a totes les pantalles del món: “Comunicació oficial: col·lisió planetària imminent. Temps estimat abans de la fi: 7 hores i 12 minuts”.

En Marc la va veure mentre es posava els mitjons. Va parpellejar dues vegades. No perquè no ho entengués, sinó perquè no ho sentia. Va mirar el mòbil, després va mirar la Júlia, que encara dormia. I, per primera vegada en molts anys, no va saber què havia de fer.

En Pol ho va llegir a través del rellotge intel·ligent d'un company. Estaven a classe de física. Tothom es va girar, algú va fer una broma i alguna persona va plorar. Ell va mirar per la finestra. L'arbre. El mateix arbre sec. I en comptes de pensar que tot s'acabaria, automàticament va pensar: "Llavors, ja no he de fingir més?".

En Joan ho va sentir a la ràdio mentre es cordava la jaqueta per anar a buscar el pa. La locutora ho va dir com si llegís la previsió del temps. Amb veu suau, sense trencar res. Va parar la ràdio. I va mirar la cadira buida de la seva dona, morta feia quinze anys.

—I tants anys lluitant —va murmurar— per això?

L'Abril ho va saber perquè la mestra va començar a plorar. I perquè els grans es van quedar molt quiets, com si el temps s'hagués espatllat. Ella no entenia de què estaven parlant, però automàticament es va preguntar: "No tindrè temps de fer-me gran?".

Set hores.

Set hores i dotze minuts.

El món, tan ocupat sempre, havia deixat de fer soroll. Les pantalles no sabien què mostrar. Les rutines no sabien on continuar. Les presses, per fi, s'havien parat. I ells quatre, sense saber-ho, van començar a viure. No es van conèixer. No van coincidir en cap plaça, ni es van donar la mà, ni van compartir cap conversa. Però tots quatre, aquell dia, van trencar el món que els empresonava des de dins.

Durant anys vam viure com si tot fos infinit. El temps. Les oportunitats. Els recursos. Fèiem veure que no passava res. Que la Terra aguantava. Que els nens s'hi acostumarien. Que la tecnologia ho arreglaria tot. Però el món no es trencava de cop. Es trencava a poc a poc. En petits talls. En silencis. En decisions covardes.

I avui, ara, que tot s'acaba... no hi ha cap explosió. No hi ha caos. Ni crits. Només una mena de calma estranya. Com si tots sabéssim que ens mereixíem una fi així: lenta, silenciosa, trista.

No va ser el canvi climàtic sol. Ni la contaminació. Ni les pantalles. Ni les guerres. Ni la solitud. Va ser tot alhora. Va ser la suma de fer veure que vivíem, mentre ens desconnectàvem de tot el que ens feia vius.

Ens vam acostumar a substituir l'escalfor per la connexió ràpida. El contacte per notificacions. El ritme de la natura pel soroll constant. La mirada per la pantalla. El silenci per la producció. La conversa per la pressa. L'amor per un simple "t'estimo" sense significat.

I ens vam perdre.

Hi havia avis amb històries plenes de vida que ningú escoltava. Hi havia joves que només sabien fingir que estaven bé. Adults que ho tenien tot menys un motiu per viure. Nens que tenien por abans d'entendre el món.

Ens vam oblidar de riure sense fer-ho per algú. D'abraçar sense motiu. De fer res. De plorar amb algú. D'esperar. D'estimar de veritat i no per obligació.

I ara, que només queden hores, ningú pensa en tot el que teníem. Només en tot el que no vam fer. Un pensament recorre el món sencer. De veus trencades, de cossos cansats, de cors encara vius: “No pot ser que això sigui viure”.

I potser, just ara, ho estem entenent. Ara que tot s'acaba. Ara que ja no queda res per salvar. Ara que no hi ha temps per arreglar-ho.

Perquè els humans sempre ho entenem tot massa tard. Quan ja hem cremat el bosc. Quan ja no hi ha silenci. Quan el nen ja té por. Quan l'àvia ja no recorda. Quan el cos ja no corre. Quan l'amor ja no és amor. Quan ja no hi ha ningú per abraçar. Quan tot s'ha apagat, quan tot s'ha acabat.

Primer Premi Grup G
Marta del Castillo Rabascall
Arenys de Mar

TERRER

*Sota aquest sol espès de mitja tarda espera el raïm el rescat de la verema,
abans la maduresa no sigui excessiva, faci malbé el gotim i llavors el taquí.*

Mireia Calafell – Tantes mudes

La vinya dormia. Com una bèstia cansada després de la collita, reposava sota el cel d'hivern, amb els braços nus i torts, carregats de records i promeses. Els ceps, arrelats al fang, dibuixaven un paisatge que no demanava presses. Només paciència. I unes mans que sabessin on tallar.

La Cristina va baixar del bus amb una bossa petita i el cos tibant. L'endemà de Reis, la gent feia cua per tornar a casa, però ella feia el camí invers: marxava. La seva mare l'esperava a la parada, arrecerada dins el cotxe, com si no haguessin passat els anys. No va caldre que li demanés; només anunciar-li que l'aniria a veure, la mare va entendre el que havia de fer. Feia mesos que la Cristina havia deixat de respondre les preguntes amb paraules, havia començat a fer-ho amb silenci. La mare, que semblava que no havia canviat gens amb els anys, la va abraçar amb força justa. No calia commiseració. Només que la deixessin respirar.

Van recórrer el camí serpentejant fins a la que seria casa seva els pròxims mesos. Vella, de façana clara i una eixida amb romaní desendregat, al límit entre poble i vinya. A dins, feia olor de foc i farigola.

El primer sopar va ser callat. Mandonguilles amb bolets, pa de forner i una mica de fruita. La mare parlava poc, sabia que hi hauria prou temps per anar-se posant al dia. La Cristina es va quedar quieta un moment, amb la forquilla suspesa a l'aire, mentre la mirada passejava pels racons de la cuina. No era la primera vegada que menjava en aquella taula, però aquell dia tot tenia un aire diferent. Abans, hi venia amb els nens, entre l'estrès de la visita i la urgència de tornar a la ciutat; ara, en canvi, sabia que es quedaria i podia permetre's sentir l'espai, descobrir les petites coses que abans li

passaven per alt. El calendari enganxat a la paret, els pots d'espècies apilats sobre la prestatgeria i aquella aroma persistent a mel i terra humida. La casa ja no era només un lloc per passar, sinó un lloc on intuïa que hauria de ser. A la prestatgeria, unes tisores de podar rovellades reposaven com una invitació silenciosa.

Igual que li havia passat amb aquella cuina, l'endemà, a través de la finestra, va descobrir el paisatge com si fos nou. Un hivern sense neu, però amb gebre. El cel net. Els ceps retorçats. Amb el primer glop de cafè, va adonar-se que les tisores ja no eren a la prestatgeria. Sobre la taula, una nota curta, amb la lletra precisa de la mare: "Si vols venir, ja ho saps". La Cristina va trigar uns segons a entendre què volia dir. Es va posar unes botes i una bufanda i va anar a buscar la mare vinya endins.

—Cada tall és una decisió —va dir la mare, amb una branca a la mà—. El que deixes, creixerà. El que talles, ja no.

La Cristina no va contestar, però en aquell moment va entreveure que potser hi havia una manera de començar. Que potser no calia enterrar-ho tot, només triar què volia guardar i què tocava deixar caure. La mare va allargar-li les tisores i va dubtar. Mai abans no havia fet res que s'hi assemblés. Però la mare no es movia de davant seu amb les tisores a la mà. I la Cristina les va agafar.

Mentre tallava, amb el fred mossegant-li els dits i les mans inexpertes fent tentines, va començar a sentir dins seu una lleugeríssima treva. No era pau. Ni perdó. Però potser, com la vinya, podia començar a preparar la nova brotada.

★

Quan havia arribat a aquella parada de bus l'endemà de Reis, la vinya era una estructura nua. I ella també.

Havien passat setmanes des d'aquell primer matí amb les tisores a la mà. Ara els dies eren més llargs i l'aire duia una flaire humida, com de terra remoguda i promesa de pluja. La Cristina havia arribat al poble sense saber quant temps s'hi quedaria i, de moment, no pensava marxar-ne. Ningú li ho qüestionava: ni els fills, que anaven i venien entre casa seva i la del pare, ni els caps, amb qui havia pactat un teletreball sense data de caducitat, ni la mare, que semblava saber que la ferida de la seva filla demanava estones llargues i silencioses. De fet, ni tan sols ella es qüestionava.

Cada matí, es despertava abans que la llum toqués la finestra. Al llit, s'hi quedava una estona, escoltant els sons de la casa —l'aixeta del bany, el pas lent de la mare, un gall que cantava a deshora

en alguna casa veïna. Els horaris del poble no coincidien amb els del món que havia deixat enrere. Tot s'havia desaccelerat. S'havia desarmat.

La vinya també es despertava. Primer va ser gairebé imperceptible. Una tonalitat més verda en l'aire. Un canvi d'humor en les branques. I, després, un matí, ho va veure: els primers brots. Uns puntets verds, gairebé tímids, trencant el brancatge sec com si no sabessin si ja tocava sortir. El cep, aquell cep vell que semblava morir a l'hivern, trencava el silenci amb vida nova. I ho feia sense escarafalls, només amb una obstinació natural, antiga.

La Cristina va passar moltes estones observant-los. Les fulles petites, encara enrotllades, lluïen com pell tendra sota el sol de primavera. Tenien la textura del que tot just comença. I allò la va commoure. Un brot és fràgil, sí, però no dubta. Es dona. Es llança endavant sense justificar-se.

Encara recordava cada frase d'aquell article. Havia lluitat per poder-lo publicar, convençuda que dir la veritat ajudaria. Havia escrit sobre una dona assetjada per l'administració, atrapada en una espiral burocràtica que no li permetia regularitzar-se, malgrat que portava anys treballant, cuidant, sobrevivint. Va escriure perquè la coneguessin, perquè tingués nom i rostre, perquè la història d'aquella mare sola amb dos fills remogués consciències. I ho va aconseguir. L'article va fer soroll. Massa soroll. A les xarxes es va escampar com una taca, i la dona —que ella havia intentat protegir sota un nom fictici— va començar a rebre més trucades, més preguntes, més ulls sobre seu. I al cap de pocs dies, el silenci. Un silenci brutal, irreparable.

La Cristina no havia matat ningú. Però no se'n podia deslligar. No va poder salvar-la. Va creure que escriure era ajudar. Però escriure també pot ser despullar. I aquella dona, ja prou esgotada, no va resistir que li miressin a dins.

I ara, sota un sol primaveral, davant els primers brots d'una vinya que coneixia la paciència, es va permetre de sentir alguna cosa diferent. No era alleujament. Era una forma nova de tristor. Més neta. Un reconeixement del dolor que no buscava càstig. Que no cridava. Només deia: "Sí, ha passat. Però encara ets aquí."

El cambrer del celler, en Joan, l'havia saludat feia uns dies. Sempre amb aquell posat tranquil i uns ulls clars que semblaven mirar més enllà de la conversa. Ella hi entrava algun matí, amb el portàtil i un cafè, i escrivia notes. Idees inconnexes. Pensaments sobre el

periodisme, la veritat, la por. I, de vegades, només observava. La paret plena d'ampolles, les etiquetes polsegoses, les botes velles. Tot carregat de memòria, com ella.

“Els ceps no tenen pressa per brotar”, li havia dit un dia en Joan, sense més context. “Saben quan toca. I si es passen, el fred els mata”. Ella havia assentit, tot i no saber si estaven parlant de ceps o d'ella mateixa.

Ara, mentre tornava a casa, amb un grapat de pàmpols tendres entre els dits, la Cristina va pensar en com es fa per començar una vida nova. No de zero, sinó des d'on ets. Com els ceps, que no arrenquen cada any, sinó que sumen. A cada hivern, una ferida. A cada primavera, un brot.

I potser això era tot el que podia fer en aquell moment: cuidar aquell brot. Petitet. Verd. Fràgil. Però seu.

*

Va ser la mare qui ho va dir primer, un vespre mentre plegaven la roba a la taula de la cuina: “Aviat floriran.”

La Cristina va parpellejar i la frase li va quedar a dins, suspesa. Però l'endemà, quan va sortir a caminar pels camins entre vinyes, ho va entendre. Els ceps havien començat a obrir petites flors blanques, gairebé invisibles, d'una fragilitat tan extrema que semblaven més una promesa que una realitat.

Era fàcil passar-hi pel costat i no adonar-se'n. Però ella s'hi va aturar.

Les flors de la vinya no criden l'atenció. No tenen colors vius ni aromes embriagadores. Són discretes. Efímeres. I, tanmateix, en naixerà el raïm. De la seva existència humil, en depèn tot el cicle que vindrà després. Florir, aquí, no és lluir. És arriscar-se. És obrir-se amb la plena consciència de la seva provisionalitat.

Va sentir una esgarripança.

Aquella floració la commovia com cap altra cosa ho havia fet des de feia mesos. No per la bellesa, sinó per la veritat que contenia: la importància del moment que ningú veu. De l'acte íntim, solitari, que fa possible que després vingui la fruita.

A casa, la mare havia deixat la finestra oberta i hi entrava una olor d'herba i de vinagre suau. La Cristina es va asseure al costat del portàtil obert, però no va escriure. Va deixar-se endur per la llum que entrava, daurada i clara, i va pensar en la dona de l'article. La dona que havia intentat explicar la seva situació —una vida precària,

amb dues feines, dues criatures, una denúncia absurda— i que no havia estat escoltada. L'havia entrevistada, sí. L'havia mirada als ulls. Però després havia deixat que la peça es deformés en mans alienes.

I ara li pesava aquell silenci com si fos propi. Perquè ho era. “No vam donar temps a la seva floració”, va pensar.

Segurament, aquella dona era en un moment d'obertura, de vulnerabilitat. I el món li havia passat per sobre. De fet, a ella i a la Cristina. A totes dues. El periodisme, el ritme, la por d'anar en contra de la línia editorial... S'ho repetia sovint, per intentar-se perdonar. Però ja en tenia prou. Volia, com els ceps, florir igualment. Malgrat tot.

Un dia, al celler, en Joan li va acostar una copa. Blanca, lleugera. “Tasta-la. És el primer any que l'embotellem”. La va ensumar, hi va veure una transparència neta i va pensar en les flors. Li va semblar que aquell vi contenia justament allò: la fragilitat que cal per tirar endavant.

Després, va escriure: “Florir no és tenir força, sinó saber que ets fràgil i, igualment, obrir-te.”

I en aquell acte petit, íntim, com les flors dels ceps, la Cristina també va florir una mica. Sense que ningú ho notés. Només ella.

*

El vent havia canviat. Ja no era tan fi ni tan fred. I enmig de la vinya, la Cristina va reconèixer els primers senyals d'una transformació tan callada com segura: els petits grans de raïm començaven a dibuixar-se on abans només hi havia flors. No feien soroll, però eren allà. La confirmació que les flors no havien estat en va.

La mare ho va assenyalar amb una alegria continguda, tocant els brots amb els dits com si fossin secrets:

—Mira, ja comencen. Aquests sí que tiraran.

La Cristina no va dir res, però va abaixar el cap per mirar-ho de prop. Tot era minúscul, però ja era un fruit. Una forma. Una direcció. No una promesa com abans, sinó una certesa petita. Va pensar que potser ella també havia començat a quallar.

Les hores que passava al celler, els matins que s'estirava al sol, les estones llargues en què només escrivia per a ella —i per a ningú més— no havien estat en va. La ferida encara hi era, però ja no supurava. Era com una d'aquelles cicatrius que es tornen pàl·lides i tibants. La portava dins, però començava a reconèixer-s'hi.

Una tarda, mentre fregava les ampolles d'una prestatgeria al celler, en Joan li va parlar de la primera anyada d'un vi que no havia sortit bé. Massa pluja, massa calor, la vinya jove... Va confessar que encara el tastava a vegades, per recordar d'on venia. A la Cristina li va semblar un gest honest. No voler oblidar el que no havia funcionat.

Per primera vegada en molt de temps, va rellegir l'article. Va tornar a veure la fotografia de la dona, les frases que havia dit, com sonaven sota el pes de la redacció. Va sentir una mena d'orgull malalt, com una punxada: la peça estava ben escrita. Fins i tot havia rebut elogis. Però ara li semblava buida. Lluny de la veu que volia protegir.

“Potser la culpa no marxa, però pot quedar quieta, si li fas lloc”, va pensar. I ho va anotar. Darrerament anotava moltes frases així, com si estigués construint un diccionari de la seva nova vida.

Quallava. Ella també. No era una altra persona. Però començava a entendre que el dolor podia deixar d'ofegar si li permetia que es quedés. Com un sediment que ja no es remou.

Aquell vespre, la mare va obrir una ampolla de vi i van brindar. No per cap motiu especial. Simplement perquè feia calor i totes dues tenien ganes d'un glop fresc. La Cristina va somriure i en mirar el got va veure que l'estiu ja havia arribat.

*

La vinya s'havia tenyit de tons que abans no hi eren: granats, violacis, verds enfosquits. El raïm verolava i la terra feia olor de sol roent i pols vella. No era un canvi estrident, però sí impossible d'ignorar. Un cop el fruit pren color, ja no pot tornar enrere.

La Cristina ho va notar dins seu abans que ningú li ho digués. Un matí, va sortir al carrer amb un vestit de lli clar i sabates planes, sense pensar-hi gaire. Es va adonar que havia deixat de buscar-se en miralls per controlar-se. Ja no s'estudiava les ulleres, ni amagava la tristesa. Simplement sortia.

I aquell matí el cambrer del celler li va somriure més estona de l'habitual. Ella no va saber què volia dir. Ell tampoc. Però la conversa es va allargar. I sense adonar-se'n, reia. Amb el cos sencer, no només amb els llavis. No era eufòria. Era alleujament.

Aquella tarda, a la vinya, va trobar un pàmpol vell a terra, entre el raïm que canviava de pell. El va guardar. No com a record, sinó com a senyal. Tot muta. Tot evoluciona. No hi ha retorn al verd tendre, però sí una nova manera de ser fruit. Més resistent. Amb més sucre.

En tornar a casa, va veure la seva mare llegint, asseguda al porxo, que li va preguntar com havia anat el dia. La Cristina va contestar:

—Bé. Ha estat un bon dia. Feia temps que no ho deia.

I en aquell moment, sense pensar-hi massa, va enviar un WhatsApp als seus fills. Res dramàtic. Només: “Quan vulgueu venir, hi ha habitació i piscina”. Va deixar el telèfon sobre la taula. I per primera vegada, no va esperar resposta immediata. Havia començat a canviar de color. I sabia que, d’una manera o altra, ho notarien.

*

La llum de finals de setembre ho banyava tot amb una calidesa densa, gairebé líquida. L’aire feia olor de fulla vella, de fruita massa madura esclafada al fang. Era un matí tou, però amb aquella mena d’alerta silenciosa que té el camp quan toca córrer: el raïm no espera.

La Cristina s’havia llevat amb un neguit diferent. No era ni angixa ni culpa: era cos. Era moviment. Va calçar-se, es va fer el cafè sense soroll i va sortir al porxo mentre el poble encara dormia. L’esperava una vinya petita, familiar, de ceps vells i nobles que havien crescut com ho fan les bones mares: arrelats, resistents, generosos.

Va veure aparèixer la mare a l’altra punta del camí, carregada amb dos cabassos i un somriure que no deia res, però ho deia tot. Li va allargar unes tisores. Aquest cop, la Cristina les va agafar sense pensar-s’ho gaire. Sense preguntar-se si en sabia prou, si en seria capaç, si... Res.

Collir era com escriure, va pensar al cap d’una estona. Havies de mirar bé, saber què tallar i què deixar. Havies d’acceptar que no tots els gotims són perfectes. Que algun gra et taca la mà o que et punxarà els dits. Però el gest repetit, pacient, et portarà a una mena de ritme primitiu, gairebé ritual. Com si el cos sabés què fer encara que la ment calli.

Hi havia altres mans, també. Mans joves del poble, gent gran que sabia l’ordre del camp, algun foraster. La tarda va acabar amb vermut i cassoles al pati. Les mans encara vermelles, els braços cansats, però els ulls brillants. Algú va posar música. I ella va riure fort quan la mare la va fer aixecar per ballar. Amb aquella falta absoluta de vergonya que només tenen els que han vist massa hiverns i massa veremes per preocupar-se pel que pensen els altres.

Aquella nit, la Cristina es va estirar al llit i va sentir per primer cop en molt temps una mena de silenci intern. Com si el pes de tot allò

que no havia pogut dir, ni escriure, ni salvar, hagués trobat un lloc on descansar. No perdó, no oblit. Però sí un lloc.

Encara no sabia què faria amb la feina, amb el futur. Però en aquell moment no calia decidir. Perquè per fi, després de mesos, el món s'havia tornat a posar a lloc. I ella, també.

El fred li feia pessigolles a les galtes i l'aire duia aquella olor neta i fonda de terra adormida. Feia un any que havia tornat, i ara la Cristina caminava entre els ceps sense pressa, amb el gest ja après, el cos amarat de la saviesa quieta del lloc.

Els sarments secs s'enfilaven com braços antics i ella hi passava les tisores amb decisió i respecte. No totes les branques havien de sobreviure. Algunes calia tallar-les perquè la planta pogués respirar, concentrar la seva força en allò que realment volia créixer. Havia après a fer-ho, als ceps i també a dins d'ella.

El poble ja no era refugi: era casa. L'hivern no li feia por, perquè sabia que sota aquella escorça quieta, la vida treballava calladament. Va tallar un sarment gruixut, i va caure a terra amb un petit espetec. Aquell so li recordava qui era ara. Una dona que havia après a tallar sense por. A deixar anar. A no salvar tothom.

El sol començava a baixar, tenyint la vinya d'ombres llargues. Es va treure els guants i, amb els dits entumits, va resseguir la corba nua d'un cep. No quedava res, només les branques essencials. Però en aquell despullament hi havia una promesa.

Encara soc aquí, va pensar. I va somriure.

Segon Premi Grup G
Juan Carlos Reigosa Cabanela
Arenys de Mar

LA MEMÒRIA LÍQUIDA

Pròleg: On soc quan no em veieu

Soc l'aigua. Soc la veu que no mireu quan només soc silenci.

Reposo en la fondària de la pedra, amagada, quieta, esperant. No em veieu quan no em convé ser vista. Però hi soc. Sempre hi soc. Soc qui canta quan ningú escolta. Soc la memòria. La persistent, l'oblidada, la que tot ho arrossega i tot ho recorda.

Baixo per la riera d'Arenys com qui torna a casa. Una casa feta de marges, d'escorrials, de desitjos i de por. Quan em crida la muntanya, davallo. A voltes amb pas de ballarina damunt la sorra seca. Altres cops, com ara, amb la ira antiga dels déus a qui ja no resa ningú.

He vist créixer la vila i he vist com se li esqueixava la pell. He vist canalla fer barquetes amb escorça de plàtan, i després, la mateixa canalla ser portada per mi, inconscient, entre fang i runa. He vist el blat, el peix, la pregària i la pólvora. Soc l'aigua, soc l'ull que no es tanca mai.

I. L'any de les ànimes mudes (circa 1787)

Aquell any vaig baixar amb veu fonda, de gola plena. Feia setmanes que el cel s'empassava els records del poble, un rere l'altre, convertits en núvols. I el pes era massa gran. Els ulls del cel no podien més, llavors, em va cridar.

Jo no era la pluja, no; la pluja és germana meva, però jo soc més antiga. Soc qui s'acumula, qui es forma entre esquerdes, qui espera el senyal. I aquell cop, el senyal fou una trencadissa de llum, una llàgrima de llampec damunt el Montalt. Llavors vaig néixer de nou, com sempre. I vaig córrer.

Els marges, tan polits, tan ordenats, em volien tancar. Però jo soc antiga, molt més que les seves lleis, molt més que tots ells. Vaig esquarterar-ho tot: cases, horts, camins. El carrer d'Avall em mirava amb ulls oberts, i no vaig tenir pietat. Les dones cridaven noms i els noms no tenien resposta.

Un carro sencer, amb farcells, va quedar pres sota un pont de pedra que es creia fort. La mula va morir abans que l'amo. Els arbres, arrencats com joguines. I, a cada cop de força, una ànima em demanava clemència. Però jo no decideixo. Jo només compleixo. Soc el càstig i la redempció. Soc qui neteja amb fang i sal.

Quan la calma arribà, deixant enrere un rastre d'argila i silenci, els vells sortiren a mirar el cel. Un d'ells va dir: «Aquesta no és la riera. Això és la còlera del món». I tenia raó.

Però aquell home ara dorm sota terra. I jo, jo encara hi soc.

II. La remor dels segles (1863)

No sempre arribo amb ràbia. A voltes, davallo amb una mena de nostàlgia suau, com qui torna a recórrer un camí antic, conegut, estimat i alhora traït.

L'any 1863 vaig baixar sense presses. Plovia feia dies, però la vila no tenia por. Havia après a mirar-me com qui mira un gos vell: amb respecte, però sense tremolor. No sabien que jo, fins i tot amb la veu afònica, encara podia trencar la calma.

La vila s'eixamplava. Noves cases, nous noms, nova gent. Jo, des de la meua mirada antiga, reconeixia en cada pedra el batec del temps. Les minyones rentaven roba als rentadors de can Joanet i els nens jugaven a fer-me preses i vaixells amb branquillons. Sempre intentant domesticar-me, com si fos una bèstia dòcil. Però jo soc record. I el record, quan se l'ignora, es desperta.

Aquell estiu, quan la terra ja no podia empassar-se més aigua, vaig decidir mostrar-me. Primer com un murmur. Després, com una veu ferma. Finalment, com una cançó trista que tot ho arrossega.

Les vinyes foren les primeres. El raïm, madur i ufanós, va ser dut riera avall com una ofrena inútil. Els ceps arrencats, amb l'arrel a l'aire, semblaven màrtirs. Les dones corrien amb faldilles amarades, cridant noms, com sempre. I els homes, sense eines per lluitar contra mi, només miraven. Els marges es desferen com records mal conservats. Jo fluïa.

Però no era venjança. Aquella vegada no. Era només memòria. Una memòria vella que, si no surt, podreix. I així vaig netejar els camins, vaig desfer murs, vaig deixar el silenci rere meu.

Quan vaig marxar, vaig deixar darrere una vila cansada però viva. I les meves petjades, escrites en fang, quedaren al cor de la gent gran. Alguns d'ells encara em somien quan trona.

III. Ferros contra aigua (1907)

Hi ha dies en què la pedra em parla. Em diu que no passi, que ja no hi soc, que m'han enterrat sota el pes dels homes. Però la pedra s'equivoca.

La veu del progrés ressonava per damunt de les teulades. El vapor xiulava, el ferro travessava la vila per sobre meu, desafiant-me. Havien construït un pont nou, de pilars alts i orgullosos. Deien que la riera havia quedat domesticada. Engabiada entre parets de pedra i voluntats humanes.

Però jo, pacient, esperava.

Aquell octubre, el cel va obrir-se amb una mena de plany. No fou sobtat, no fou brutal al principi. Però la muntanya va començar a regalar-me la seva aigua, a deixar-me créixer. I jo, com sempre, vaig entendre que era hora.

Vaig baixar a poc a poc, tocant cada marge amb les mans plenes de dubtes. Però en veure el pont, aquell pont de ferro, alt, arrogant, vaig sentir la vella necessitat de recordar-los qui era jo. Li vaig fer saber, amb calma i força, que sota cada pedra nova encara hi batega l'antiga veu.

La pluja no s'aturava. L'aigua pujava. I els ulls de la gent tornaven a mirar-me, aquest cop no com a gos vell, sinó com a llop amb fam.

Els raïls vibraven quan jo passava. Un tren va haver de ser aturat. El meu pas alterà l'equilibri humà, sempre antinatural, sempre volent controlar el que no poden abastar. Però l'aigua sempre torna.

La riera es desbordà. Un mur cedí i l'aigua entrà a les cases, botigues, baixos plens de records. La canalla plorava, les mares cridaven. Tot era com abans i alhora diferent. Ara hi havia llum elèctrica, telègrafs, però el silenci de la meua força els deixava muts com sempre.

Quan vaig marxar, el pont encara era dret, però humil. I jo havia tornat a escriure el meu nom als murs de la vila. Amb fang, sí, però també amb memòria.

IV. El silenci dels afusellats (1937)

Aquella vegada no vaig baixar.

No amb aigua, no amb força, no amb remor ni amb estrèpit. Aquell any, la riera no plorava per pluja, sinó per sang. I jo, que soc aigua, no vaig poder fer altra cosa que mirar.

La vila tremolava. No pel tro, sinó per la paraula, pel crit tallat, pel comiat sense abraçada, pel soroll sec dels trets amagat darrere la

Pujada de la Pietat. Els homes, que abans m'havien intentat aturar amb sacs de sorra, ara els feien servir per amagar-se d'altres homes. I els nens ja no em feien barquetes, ara només tenien por.

Jo, immòbil, em vaig convertir en mirall. Reflectia el cel cobert de cendra i les cares cobertes de llàgrimes. El fang no era d'aigua, sinó d'homes que s'ensorraven. Tot era quiet, tot era culpa.

Em vaig quedar seca, com si l'univers m'hagués buidat. Cap muntanya em cridava. Cap núvol em donava vida. I en aquell silenci, vaig veure com afusellaven l'esperança. Ho vaig veure i vaig callar.

Un dia, després de molt de temps, una pluja tímida em va fer brollar altra vegada. Però jo no era la mateixa. Més lenta, més trista, més vella. Vaig recórrer la riera com qui camina per una tomba oberta. I encara ara, si hi pareu bé l'orella, a les nits sense lluna, podeu sentir-me plorar.

V. L'any que no sabíem res (1987)

El 31 d'agost de 1987 vaig tornar.

Per a molts, era un dia qualsevol, però jo feia temps que m'inflava, entre arrels i roques, entre túnels i ombres. Feia dies que les muntanyes em xiuxieujaven paraules humides i jo les escoltava i creixia.

Quan vaig sortir, ningú ho esperava. Però ja era tard. El cel em va deixar anar amb tota la seva fúria. No era la còlera d'un déu, no. Era la còlera de la terra, del record ignorat i els avis oblidats.

Baixava com mai. Amb cotxes girant com fulles mortes, amb tanques, contenidors, motos i bicicletes fent-se una amb mi. El carrer era meu. El poble, espantat, intentava anomenar-me desastre. Però no ho era. Jo només tornava a parlar, com sempre.

El torrent del Mal Pas i el de Valldemaria es van unir a mi com vells aliats. I junts, vam cantar la cançó vella dels que ja no escolten. Cases inundades, comerços destrossats, ponts tallats, crits, sirenes i fosc.

I l'endemà, quan el sol s'atreví a sortir, la vila em va mirar amb ulls cansats. No de por, sinó de resignació. Havia tornat. I, malgrat tot, encara em continuarien construint damunt, fingint que mai hi soc.

VI. Epíleg: Quan torneu a oblidar-me

Ara soc només un fil d'aigua, una línia incerta que serpenteja entre voreres i papers caiguts. Però no us enganyeu: hi soc, sempre hi soc.

Quan passa el temps i oblideu, quan les escoles només parlen d'inundacions com d'anècdotes, quan els ponts es tornen alts i llargs i les obres fan veure que em dominen, jo callo. I espero. Perquè sé que tornaré.

Tornaré quan la terra ho vulgui, quan el cel es torni pesat, quan les roques em cridin des de dalt. I no vindré amb ràbia. Vindré com sempre: com a record.

Jo soc la riera. Soc l'aigua que us parla quan ningú vol escoltar. Soc qui ho ha vist tot: néixer, morir, cridar i callar. Soc qui ho ha tocat tot. I, quan torneu a oblidar-me, tornaré.

Perquè jo no fujo. Jo només espero.

POESIA

Primer Premi Grup A
Anna Baró Montalt
Sant Vicenç de Montalt

LA NATURA MÀGICA

Jo visc a la natura
i m'agrada molt jugar entre flors.
Endinsada a la muntanya, puc viure una gran aventura
ben plena de colors.

He fet una gran amigueta
i es diu Marieta.

Sempre es posa dins d'una planta
i sembla que es tapi amb una manta.

Segon Premi Grup A
Gal·la Calderón Quintana
Vilassar de Mar

PARÍS

Estic molt contenta i emocionada perquè el proper any 2026
aniré de viatge a fer una gran cursa a la ciutat de París.
Jo m'imagino estar allà i poder pujar a la gran torre Eiffel
i, des d'allà poder observar els núvols i tocar el cel.
També em veig pels seus bonics carrers passejant
i entrant en una pastisseria per a comprar-me un bon croissant.
I que bonic seria navegar amb un vaixell pel riu Sena
i que el vent suau em faci ballar la melena.

Primer Premi Grup B
Leia Ramos Kaufmann
Arenys de Munt

EL TEMPS

El temps és història,
vida i memòria.
Pot ser ràpid o lent,
et sents molt valent.

Segles i anys
creant el món,
segons i minuts
són remenuts.

Dia i nit
canvia l'edat,
un dia ets nen
i l'altre ja ets gran.

El temps és lliure
i et pot somriure.
El temps es pot compartir
però no definir.

Tard o d'hora
s'ha d'aprofitar
però no es pot recuperar
i s'ha d'ensenyar.

El temps a vegades
s'estira com un xiclet
o s'encongeix
com un filet.

El temps és
per gaudir i imaginar.
Sé que et costa,
però quan no vulguis
et sortirà.

El temps tenia
molt bona companyia,
però ara se n'ha anat
i domina la tranquil·litat.

Segon Premi Grup B
Roger López Carbó
Arenys de Munt

EL BULLYING

El *bullying* provoca que et sentis trist i sol,
és complicat afrontar-ho i això provoca molt de dol.
Hi ha gent que no ho explica, però no és bo amagar-ho,
has d'explicar-ho.

Jo sé com se sent, perquè a mi m'ha passat.
A mi no m'ha agradat, jo ho he amagat.
És un mal molt fort, jo em sentia exclòs i trist,
crec que tu també et sentiries així.

Tu hi ets a temps, ho pots explicar.
A mi em va costar.
No has de fer-ne cas,
els has d'ignorar.

Jo no ho vaig saber afrontar, però al final vaig parlar.
Ho vaig dir als meus pares i em van ajudar.
Contra el *bullying* lluitarem
i entre tots ens ajudarem.

Primer Premi Grup C
Eloi Enrich Llonch
Vilassar de Dalt

LA NOSTRA MUNTANYA

Passejant per la muntanya
veig un camp ple de rosers
pins, alzines i una aranya
tot envoltat d'esbarzers.

Pujo pel camí fins a la creu
corriols entre les vinyes
trobo pedres i pinyes
i m'arribo a Sant Mateu.

El sol surt per Burriac
i es pon per Montserrat
per terra s'arrossega un llimac
i pel cel vola un ratpenat

A la muntanya de Vilassar
hi pujo a passejar,
a l'alba els ocells canten
i al vespre els senglars campen.

A la cova de la granota hi brilla el sol,
la ginesta balla al ritme del vent,
les rieres baixen sense control
i l'aire em fa sentir content.

Enrere deixo la muntanya,
la brisa suau m'acompanya,
a l'horitzó el blau de la mar,
mentre davant contemplo el campanar.

Segon Premi Grup C
Carla Cabezos Basart
Malgrat de Mar

EL MEU GERMÀ PETIT

El dia que vas arribar
et vaig començar a estimar.

Eres molt tendre i petit
tal com els pares havien dit.

Sempre et sentia plorar
com un ocell quan vol menjar.

Quina sort he tingut
perquè la teva germana he sigut.

Ara et fas gran al meu costat
i sento que estàs ple de bondat.

Et miro als ulls i t'agafo de la mà
per dir-te ben fort: T'ESTIMO, germà.

Primer Premi Grup D
Manuela Havlik Hernández
Montgat

LA DANSA ETERNA DEL SOL I LA LLUNA

Al vast llenç del cel blau,
ballen dos astres en ritme subtil.
El Sol daurat, amb foc i poder,
la Lluna de plata, el seu amant fidel.
Ell neix radiant en llum encesa,
ella s'amaga, callada i adormida.
Mes quan ell parteix després de l'ocàs,
ella desperta amb tènue abraçada.
Es busquen, es freguen,
mai no s'assoleixen,
segueixen la seva dansa,
eterna balança.
Un petó fugaç a l'alba o al vespre,
però el destí els nega el plaer.
I així transcorren segles i eres,
seguint el seu ritu en celestes esferes,
teixint en ombres i llums el seu amor,
un ball sense treva, sense fi, sense error.

Segon Premi Grup D
Génesis Roxana Álvarez Zambrano
El Masnou

EL GRAN LLENGUATGE DE LES ONES

El gran llenguatge de les ones del mar canta profunds cants en silenci per sempre. Cada vegada que es trenquen entre les roques, només es trenquen per parlar, secret sobre secret en les llengües del tacte.

El cel, d'ulls de safir, els mira, com un amant que no s'ha de retreure. Els núvols flotants fan cas del seu camí, cortejant el mar amb suaus, dolços anhels.

Les gavines ploren al blau interminable, explicant històries forjades al vent. Quan la lluna regna, platejada i reina en el cel nocturn, les voltes líquides fan una cançó sobrenatural.

Els vaixells perduts somien de tornar a la mare que els va néixer.
Cada gota, tot un món de cançons, cada remolí, una dansa de sentiment.

El mar xiuxiueja, mai xiuxiuejant silenci, aportant vida, aportant la seva passió. Moviment interminable, repetició, sense parar, la punta del món guardada aquí.

Primer Premi Grup E
Gala Lorenzo Jacinto
Premià de Mar

BLAU ETERN

Roses blaves del somni etern,
nascudes en jardins on el temps
s'atura, flors que no haurien d'existir,
però que en la nit secreta murmuren.

D'on ve el vostre blau
impossible? De quin cel caigut
en l'oblit?

Sou llàgrimes d'un déu
cansat o petjades d'un
amor finit?

Cada pètal porta una pena,
cada espina un crit
ofegat.

Sou la promesa que mai
s'acompleix, sou el bes d'un
destí trencat.

Sabeu que l'eternitat no us
pertany, que sou només un
deliri suau,

un miratge teixit de
silencis, un secret que el
vent ha callat.

I tanmateix, dansen els vostres
colors com una ombra dins dels
cors tristos, com un vers escrit
amb dolor
per aquells que encara somien prodigis.

Si algú us regala, no us
confieu, que en vosaltres
habita l'enyor,
i aquell que us cerca amb els dits
tremolosos ja sap que l'amor és fet de
records.

Oh, roses blaves de la melangia,
com podeu ser tan belles i
amargues? Com podeu ser
esperança i comiat
en una sola carícia blava?

Potser sou la flor dels qui
perden, dels qui estimen
sense retorn, dels qui saben
que l'ànima plora
en colors que no existeixen al món.

Segon Premi Grup E
Jana Fernández Narbona
Tordera

LES CADENES D'UN AMOR PRESONER

Per què soc tan cega?
Per què tinc tanta por?
Què podria deixar enrere?
Per apagar aquest temor?

Llenya cau i es fa flama,
l'eternitat dura un instant.
Les paraules la recullen sords.
El somriure es converteix en plor.

Volia que em posés faldilles llargues.
I que m'assegués com una dama.
Que tingués la boca tancada
i que fes molt menys drama.

Volies que fos perfecta,
una nina sense veu ni vot,
però l'amor no és una escena
amb un guió fet per tu sol.

Em deies que era massa intensa,
que volia massa, que sentia molt,
però l'amor no és absent,
ni una presó sense llum.

T'estimo, ho sé, de veritat,
però el mal que em vas deixar
no es pot curar amb cap perdó,
ni el temps és capaç d'esborrar.

Les meves ales es van mullar
cada cop que volia volar,
quan volia córrer lluny,
però em feies tornar.

Per què vaig aguantar les cadenes?
Per què et vaig voler tant?
Vaig estar tancada en una presó,
de la qual mai em vaig poder alliberar.

Amor no és sinònim de possessió
Sempre retinguda pel que tu volies
Sempre obligada a les teves ordres
Mai feliç, mai lliure.

Encara tinc el dubte
Si em vols per tenir algú de suport
Per ser una parella bonica i estable
O si em tenies per apagar el teu foc interior.

El teu desig és massa.
Jo encara no estic preparada.
Estic atrapada, pressionada
de fer coses que encara no m'agraden.

Amor o luxúria?
La pregunta encara em ronda pel cap
Jo no vull ser només un cos
amb el qual satisfer les teves necessitats.

Cada vegada noto més que no et pertanyo,
que m'he d'estimar més a mi mateixa,
centrar-me més en la meva vida
i mai més en la teva.

Cada vegada més la por vaig superant.
Cada vegada més límits s'estableixen.
Cada vegada més empoderada em sento.
Cada vegada més lliure semblo.

I ara el vent em crida,
ja no tinc por de marxar,
perquè l'amor no ha de callar
ni tampoc ha de fer mal.

Aquí podria acabar el nostre conte,
però més vegades em vas buscar.
Sembla que encara no m'has oblidat,
però jo el pas ja he donat.

Ja t'he superat.
No vull més mal ni sentiment de culpabilitat.
A psicòlegs he anat
i moltes vegades he recapacitat.

El nostre amor està mort,
enterrat sota terra,
amb un cartell de prohibit passar.
Un altre camí has d'agafar.

I des d'aquesta trinxera
la batalla ha acabat;
ja no hi ha lluita ni oblit,
per a mi t'has esfumat.

Segueix la teva vida
que per a mi estàs rematat,
jo començaré la meva,
plena de felicitat.

Primer Premi Grup F
Jan Nadal Aguiló
Arenys de Munt

LLEPOLIA

Ulls de gust de mel que brillen
quan ballen sobre el meu cos,
les batalles que sols lliuren
els llecs de seny i de pors.

I jo, el més foll de tots,
per poder llegir-te, amor,
t'intento dir amb els llavis
el que no et dic amb el cor.

Si els blancs llençols de la vida
em llevessin al teu llit
pell de lli i làbil vainilla,
llepolia, meu delit.

Segon Premi Grup F
Biel Porral Fernández
Vilassar de Mar

SOTA ELS ESTELS DE L'ETERNITAT

Quan la nit ens cobreix amb vels de plata,
i la lluna dansa damunt les ones,
sento el teu nom com brisa callada,
un murmuri dolç entre boires fosques.

Ets l'aurora que besa les muntanyes,
el crit de llum quan desperta el món,
a la pell, com flama que no s'apaga,
t'hi duc gravada en l'eco profund.

Sota els estels de l'eternitat,
allà on el temps s'atura i es rendeix,
evoco el fil de la teva mirada,
infinit, ardent, indomable.

Dansa la tarda en el rostre del vent,
i el mar sospira el teu nom en l'escuma,
escolto els batecs que es perden i tornen,
com versos escrits amb llàgrimes pures.

Ets la carícia que desafia l'aire,
la veu que em trena en fils de foc,
eternament seré en la teva ombra,
inclinat davant l'altar del teu cos.

Oh, amor, si la vida s'acaba i defalleix,
que el teu bes sigui l'última rosa,
i en la fi dels dies, quan tot calli,
el teu record sigui el meu univers.

Quan el silenci esdevé melodia,
i l'horitzó pinta d'or els instants,
sento el teu alè com una poesia,
xiuxiuejant-me promeses d'amants.

M'adormo en el calze del teu sospir,
embruixat per l'ombra dels teus petons,
i en cada mot que el destí em dicta,
a la teva veu trobo els meus sons.

Oh, amor, si mai la nit ens separa,
si el temps esdevé vent gèlid i mut,
que el record de la nostra abraçada,
sigui etern, immens, absolut.

Seré la pluja que et besa la pell,
i el sol que desperti els teus ulls de mel,
sota els estels de l'eternitat,
serem poema, serem immortals.

En cada alba renascuda en la teva pell,
dibuixa versos amb la punta dels dits,
l'amor que es fon entre llum i anhels,
esdevé etern, més enllà dels límits.

Si els segles s'esborren com pols en el vent,
si les hores s'escapen, fugaces i crues,
només el teu nom ressonarà en el temps,
com ecos d'ones en costes nues.

Ets l'infinit que mai no s'acaba,
la brasa ardent que crema en el cor,
i jo, navegant en la teva mirada,
m'ofego dolç en el teu record.

Que aquest amor sigui far i tempesta,
força i calma en l'horitzó,
i quan la vida ens tanqui la festa,
siguis el somni que em dugui al teu port.

En cada sospir, en cada paraula,
des del primer bes fins a l'últim comiat,
el nostre amor romandrà inalterable,
com un vers etern en el firmament gravat.

Primer Premi Grup G
Mireia Puig Chorrero
Montgat

A LES QUE VAN ESTIMAR SENSE TRIAR

La meva àvia duia les ungles vermelles,
els cabells rinxolats, les mans esquerdades,
vuit fills, un tros de terra, un home a la taula,
i un “per sempre” sense contes de fades.

Va estimar un home que no va escollir,
va viure a l'ombra d'un altre cognom,
va somiar en silenci, sense dir-ho a ningú,
va aprendre a voler sense haver volgut.

Mossegava paraules, callava veritats,
cedia sense dubtar ni un segon.
Amb l'esquena corbada i els dits esgotats,
va ser casa, refugi, abraçada i bastó.

Li van dir que l'amor era etern,
que el sacrifici era part del camí.
Va complir el paper, va abaixar la mirada,
i va amagar la seva història darrere un coixí.

Ara ens donem el luxe d'esperar
un amor que ens cremi la pell,
però el foc ja no vol consumir,
perquè ara la por
pesa més que l'amor.

La meva àvia no va triar el seu destí,
però tenia una llar que mai s'ensorrava.
Avui triem cada camí,
però les històries duren un sol dia.

Segon Premi Grup G
Magda Luelmo Urones
Tiana

EL TRAMVIA 48

En un temps de calma, de brisa suau,
corria un tramvia per un camí blau.
Unia Montgat amb els turons de Tiana,
serpentejant entre les oliveres i la boscana.

Enllaçava les viles per camins de ferro i pols.
Sense pressa corria, entre els camperols.
D'un cantó del paisatge, la mar blava lluïa;
de l'altre, puigs verds que el sol acoloria.

Rodava dia rere dia, atresorant històries,
amunt i avall, en dues trajectòries.
Ressò dels pobles, testimoni d'amors,
en cada trajecte, lligava dos cors.

Més que un transport, era un batec constant,
bressol de vida i de desitjos dansant.
Les seves rodes cantaven al vent
històries d'amor d'un temps somrient.

En Joaquim, amb llapis, traçava el paisatge.
Desitjos i somnis esbossats amb mestratge.
La Isabel encuriosida, des del racó,
l'anava mirant amb fascinació.

De sobte, ullades fugisseres,
mirades creuades i espurnes sinceres.
Va caldre només un breu instant
perquè els seus cors s'anessin apropant

Ell, a la seva llibreta,
Començà a perfilar una vida d'esperança secreta.
Ell somiava amb traces, ella amb melodies,
I el tramvia era testimoni de les seves alegries.

El tramvia era casa, un racó sagrat,
On emocions i secrets eren regalats.
Croquisava Joaquim, assentia Isabel,
dues ànimes unides en un vagó fidel.

Els camps d'oliveres passaven fugissers
mentre compartien fantasies i viatgers.
El tramvia esdevenia la seva llar breu,
On es coïa un amor que el temps feu tot seu.

Cada trajecte, de parsimoniosa rutina,
entre rialles i somnis, el seu amor engrandia.
El vell tramvia, de fusta i metall,
teixia episodis d'un amor immortal.

La Isabel, dolça, amb el pa del matí,
pujava al vagó amb l'enyor d'un destí.
Anhelava amb notes, amb cordes i so,
Un món més enllà del que mai va veure prou.

Cada matí, al costat de la finestra,
un seient reservat sota la llum modesta.
Rialletes, riallades i plans de futur.
Compartien la vida, tendra i pura com l'atzur.

Ell li regalava traços, dibuixos i més.
Ella atresorava tots aquells moments bells.
A la plaça Jordana, convençuts i sense pors
sota els ametllers florits, van unir els seus cors.

A Tiana van construir la seva llar.
Una casa petita, plena d'un amor singular.
Amb fills corrents i tradicions arrelades,
van teixir una vida sense davallades.

Els anys van passar i el tramvia es va aturar,
però als seus cors aquella icona mai s'oblidà.
Quan el vell vagó va ser restaurat,
Tots dos van tornar-hi, amb l'amor assossegat.

Avui les vies dormen sota el cel serè,
però l'amor sempre romandrà fidel.
Avui les vies dormen sota l'herba tranquil·la,
però el seu esperit perdura a cada vila.

Montgat i Tiana, unides pels records
d'un tramvia que xiulava melodies d'amor.
El tramvia no ha mort, la seva ànima és aquí,
cantant records d'un passat infinit.

Si escoltes amb cura, en una tarda serena,
sentiràs les rodes, en eterna cadena.
I quan el vent xiula entre turons i mar,
és el tramvia que xiuxiueja un amor del passat.

Ell dibuixà el futur, ella escoltà el vent.
En aquell vagó, van trobar el moment.
Van compartir silencis, van compartir pesars
en el vagó de fusta, perfum de sal i camp.

Encara avui, si ressegueixes el seu camí,
podràs sentir el ressò d'un amor antic.
Les vies dormen, cobertes de records,
però el tramvia perviu a tots els nostres cors.

CONVOCATÒRIA i ACTA

CONVOCATÒRIA DE LA XLII EDICIÓ DE LA MOSTRA LITERÀRIA DEL MARESME 2025 Concurs comarcal de prosa i poesia en català

Aquesta convocatòria es regeix per les Bases Generals de la Mostra Literària del Maresme, aprovades pel Ple del Consell Comarcal del Maresme, celebrat en sessió ordinària de data 17 de desembre de 2024.

CONCURS LITERARI COMARCAL DE PROSA I POESIA.

1. Participants

1.1. Els municipis participants seran els que signin el conveni de col·laboració entre els ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal del Maresme.

1.2. Els participants han de poder acreditar que viuen habitualment al Maresme en algun dels municipis citats al punt 1.1. Si no és així, caldrà especificar el tipus de vincle amb el municipi.

1.3. Hi ha set grups de modalitat poesia i set grups de modalitat prosa, repartits de la manera següent:

Grup A: 1r i 2n de primària

Grup B: 3r i 4t de primària

Grup C: 5è i 6è de primària

Grup D: 1r i 2n d'ESO

Grup E: 3r i 4t d'ESO

Grup F: de 15 a 18 anys

Grup G: a partir de 19 anys

Els grups per edats (grups F i G) es classifiquen tenint en compte l'edat dels participants el 30 d'abril del 2024.

1.4. Els participants només podran presentar una obra per modalitat i a un municipi. En cas contrari, seran desqualificats.

2. Obres concursants

2.1. El tema és lliure.

2.2. Les obres han de ser individuals, escrites en català i inèdites quan es presentin a la fase local.

2.3. Els treballs tècnics i científics queden exclosos d'aquesta convocatòria.

2.4. L'extensió màxima per a les obres de la modalitat de prosa i poesia dels grups A, B, C i D és de 5 cares de DIN-A4 o equivalent.

L'extensió màxima per a les obres de la modalitat de prosa i poesia dels grups E, F i G és de 15 cares de DIN-A4 o equivalent.

2.5 Preferiblement, els treballs han de ser escrits en Times New Roman 12, amb un espai entre línies d'1,5 punts o equivalent.

3. Pliques

3.1. Cal enviar les obres en format digital a través d'EACAT al Consell Comarcal del Maresme.

3.2. A l'inici del text cal especificar:

- XLII Mostra Literària del Maresme
- Títol
- Pseudònim o lema
- Data de naixement
- Curs escolar (en el cas dels grups A, B, C, D i E)
- Grup i categoria

3.3. Cada ajuntament enviarà un llistat acompanyant els treballs, en el qual s'indicarà (Annex I)

- XLII Mostra Literària del Maresme
- Municipi en el qual es presenta
- Títol
- Pseudònim o lema
- Grup i categoria
- Nom i cognoms de l'autor
- DNI/NIE/PASS
- Data de naixement
- Curs escolar (en el cas dels grups A, B, C, D i E)
- Adreça postal, telèfon i adreça electrònica

3.4. Per facilitar la identificació i classificació de les obres presentades, caldrà que la denominació dels arxius segueixi el format: "Grup_Categoria_Títol" (exemple: "A_Poesia_El meu gat").

3.5. L'autor o autora de l'obra guanyadora haurà de presentar el DNI per instància genèrica. En el supòsit que sigui menor de 14 anys i no disposi de DNI, caldrà presentar el del tutor o la tutora legal.

4. Presentació dels treballs

4.1. D'entre tots els municipis participants, s'escollirà el municipi amfitrió, que serà responsable de l'organització i el finançament de l'acte de lliurament dels premis, que haurà de tenir el vistiplau del Consell Comarcal del Maresme.

4.2. Els treballs escollits pels ajuntaments participants es presentaran al Consell Comarcal del Maresme abans del **7 de juliol de 2025**.

4.3. El màxim d'obres que s'acceptaran per municipi participant és de dues obres per cada grup i modalitat (primer i segon premi). El nombre màxim d'obres presentades per cada municipi és de vint-i-vuit. En el cas que se superi el màxim admès, es retornaran les obres per tal que se n'envii el nombre indicat.

4.4. En cas que un ajuntament no hagi organitzat la fase local, serà la regidoria de Cultura o aquella que determini l'ajuntament qui haurà de fer la selecció dels treballs presentats.

4.5. L'autor o autora de l'obra guanyadora haurà de presentar el seu escrit en format word o editable, per tal de poder fer-ne la correcció.

5. Premis

5.1. Cada ajuntament organitzador atorgarà els premis que consideri en l'àmbit local. Els premis de la fase comarcal de la Mostra Literària consistiran en un primer premi i un segon premi, per cada grup i modalitat.

5.2. Els grups A, B, C i D rebran un val per bescanviar per llibres i els premis E, F i G rebran un premi econòmic en metàl·lic.

5.3. Els imports dels premis són els següents:

	Grup	1r premi		2n premi	
		Prosa	Poesia	Prosa	Poesia
Val regal	A	80 €	80 €	60 €	60 €
Val regal	B	100 €	100 €	80 €	80 €
Val regal	C	150 €	150 €	100 €	100 €
Val regal	D	200 €	200 €	150 €	150 €
Metàl·lic	E	350 €	350 €	250 €	250 €
Metàl·lic	F	450 €	450 €	350 €	350 €
Metàl·lic	G	700 €	700 €	450 €	450 €

Tots els premis a partir de 300€ estan subjectes a una retenció del 19% de l'IRPF.

6. PREMI DE MICRORELATS

6.1. L'objectiu del premi de microrelats és promoure la creativitat literària, la capacitat de síntesi, l'ús efectiu del llenguatge i l'habilitat per crear una narrativa impactant amb un límit reduït de paraules. Així mateix, es busca que persones de diferents edats expressin idees de manera concisa i evocadora, sorprenent el lector.

6.2. Els municipis participants seran els que s'adhereixin al conveni anual de col·laboració entre els ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal del Maresme.

6.3. Els participants han de poder acreditar que viuen habitualment al Maresme en algun dels municipis citats al punt 6.2. Si no és així, caldrà especificar el tipus de vincle amb el municipi.

6.4. Aquest premi no preveu categories per edat dels participants.

6.5. Els participants només podran presentar un microrelat, i a un municipi. En el cas contrari seran desqualificats.

6.6. El tema és lliure i només s'acceptaran relats de fins a 140 caràcters, amb espais inclosos, redactats en català, tant en poesia com en prosa. No estan permesos els truncaments de paraules ni les abreviacions.

6.7. Les obres han de ser individuals, escrites en català i inèdites quan es presentin a la fase local.

6.8. Cal enviar les obres en format digital a través d'EACAT al Consell Comarcal del Maresme.

6.9. Les obres han d'especificar a l'inici del text:

- XLII Mostra Literària del Maresme. Premi de Microrelats
- Títol
- Pseudònim o lema
- Data de naixement

6.10. Cada ajuntament enviarà un llistat acompanyant els treballs en el qual s'indicarà (Annex II)

- XLII Mostra Literària del Maresme. Premi de Microrelats
- Municipi en el qual es presenta
- Títol
- Pseudònim o lema
- Nom i cognoms de l'autor/autora
- Data de naixement
- DNI/NIE/PASS
- Adreça postal, telèfon i adreça electrònica

6.11. L'autor o autora de l'obra guanyadora haurà de presentar el DNI per instància genèrica. En el supòsit que sigui menor de 14 anys i no disposi de DNI, caldrà presentar el del tutor o la tutora legal.

6.12. Els treballs escollits pels ajuntaments participants es presentaran al Consell Comarcal del Maresme abans del 7 de juliol del 2025.

6.13. Cada ajuntament podrà presentar a la fase comarcal fins a cinc microrelats.

6.14. En cas que un ajuntament no hagi organitzat la fase local, serà la regidoria de Cultura o aquella que determini l'ajuntament qui haurà de fer la selecció dels treballs presentats.

6.15. Cada ajuntament organitzador atorgarà els premis que consideri en l'àmbit local. El premi de la fase comarcal de la Mostra Literària consistirà en un únic premi.

6.16. El premi extraordinari de microrelats rebrà un premi econòmic en metàl·lic de 450 € en el cas dels adults o el mateix import en un val bescanviable per llibres en el cas que el guanyador sigui menor d'edat. Tots els premis a partir de 300 € estan subjectes a una retenció del 19 % de IRPF.

7. PREMI DE RELATS BREUS PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL

7.1. L'objectiu d'aquest premi és promoure la inclusió i l'expressió creativa, fomentant així la creativitat i habilitats comunicatives de les persones amb discapacitat intel·lectual. Els participants poden expressar les seves històries, vivències i perspectives d'una manera significativa i enriquidora.

7.2. Els municipis participants seran els que signin el conveni de col·laboració entre els ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal del Maresme.

7.3. Els participants han de poder acreditar que viuen habitualment al Maresme en algun dels municipis citats al punt 7.2. Si no és així, caldrà especificar el tipus de vincle amb el municipi.

7.4. Aquest premi no preveu categories per edat dels participants.

7.5. Els participants només podran presentar un relat breu, i a un municipi. En el cas contrari seran desqualificats.

7.6. Les obres poden ser individuals o en grup, sempre que s'acrediti la discapacitat intel·lectual de l'autor/autora o dels autors/autores.

7.7. El tema és lliure i les obres han de ser originals, escrites en català i inèdites quan es presentin a la fase local.

7.8. S'acceptaran obres tant de prosa com de poesia i il·lustrades amb qualsevol tècnica.

7.9. Les obres s'han d'enviar en format digital a través d'EACAT al Consell Comarcal del Maresme.

7.10. L'extensió màxima per les obres és de 4 cares de DIN-A4, en Times New Roman 12 i amb un espai entre línies d'1,5 punts. Aquesta extensió i recomanació tipogràfica és a títol orientatiu.

7.11. L'autor o autora de l'obra guanyadora haurà de presentar el seu escrit en format Word o editable, per tal de poder fer-ne la correcció.

7.12. A l'inici del text cal especificar:

- XLII Mostra Literària del Maresme. Premi de relats breus per a persones amb discapacitat intel·lectual
- Títol
- Pseudònim o lema
- Data de naixement

7.13. Cada ajuntament enviarà un llistat acompanyant els treballs en el qual s'indicarà (Annex IV)

- XLII Mostra Literària del Maresme. Premi de relats breus per a persones amb discapacitat intel·lectual
- Municipi en el qual es presenta
- Títol
- Pseudònim o lema
- Nom i cognoms de l'autor/autora
- DNI/NIE/PASS
- Data de naixement
- Adreça postal, telèfon i adreça electrònica

Com a documentació annexa:

Còpia del certificat oficial de discapacitat intel·lectual de tots els autors/autores

7.14. L'autor o autora de l'obra guanyadora haurà de presentar el DNI per instància genèrica. En el supòsit que sigui menor de 14 anys i no disposi de DNI, caldrà presentar el del tutor o la tutora legal.

7.15. Els treballs escollits pels ajuntaments participants es presentaran al Consell Comarcal del Maresme abans del 7 de juliol de 2025.

7.16. Cada ajuntament podrà presentar a la fase comarcal fins a tres obres.

7.17. En cas que un ajuntament no hagi organitzat la fase local, serà la regidoria de Cultura o aquella que determini l'ajuntament qui haurà de fer la selecció dels treballs presentats.

7.18. Cada ajuntament organitzador atorgarà els premis que consideri en l'àmbit local. El premi de la fase comarcal de la Mostra Literària consistirà en un únic premi.

7.19. El premi extraordinari de relats breus per a discapacitats intel·lectuals rebrà un premi econòmic en metàl·lic de 450 € en el cas dels adults o el mateix import en un val bescanviable per llibres en el cas que el guanyador sigui menor d'edat. Tots els premis a partir de 300 € estan subjectes a una retenció del 19 % de IRPF.

8. PREMI EXTRAORDINARI DE NOVEL·LA GRÀFICA (CÒMIC)

8.1. L'objectiu d'aquest premi és fomentar la creació artística, així com posar en valor el format de la narrativa visual en català.

8.2. Els municipis participants seran els que signin el conveni de col·laboració entre els ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal del Maresme.

8.3. Els/les participants han de poder acreditar que viuen habitualment al Maresme en algun dels municipis citats al punt 8.2. En cas de no ser així, caldrà especificar el tipus de vincle amb el municipi.

8.4. Aquest premi no preveu categories per edat dels participants.

8.5. L'obra s'haurà de presentar en format DIN-4, amb un límit de 8 vinyetes per pàgina. El nombre màxim de pàgines serà de 6. Així doncs, el màxim de vinyetes serà de 48 en total. Podran ser en color o blanc i negre. S'accepten tots els estils i tècniques.

8.6. El tema és lliure i les obres han de ser originals, escrites en català i inèdites quan es presentin a la fase local.

8.7. Cada participant pot presentar una única novel·la gràfica o ser representant d'una obra realitzada per dues persones com a màxim.

8.8. L'obra guanyadora serà publicada a la pàgina web del Consell Comarcal i, si és possible, al llibre que s'edita amb les obres guanyadores de la Mostra Literària del Maresme. En aquest cas, la impressió de l'obra serà en blanc i negre.

8.9. El premi extraordinari de novel·la gràfica consistirà en un premi econòmic de 450 € en metàl·lic per als adults o el mateix import en un val bescanviable per llibres si el guanyador és menor d'edat. Tots els premis a partir de 300 € estan subjectes a una retenció del 19 % de IRPF.

8.10. Les obres s'han d'enviar en format digital a través d'EACAT al Consell Comarcal del Maresme.

8.11. Les obres han d'especificar a l'inici del text:

- XLII Mostra Literària del Maresme. Premi extraordinari de Novel·la gràfica
- Títol
- Pseudònim o lema
- Data de naixement

8.12. Cada ajuntament enviarà un llistat acompanyant els treballs en el qual s'indicarà (Annex III)

- XLII Mostra Literària del Maresme. Premi extraordinari de Novel·la gràfica

- Municipi en el qual es presenta
- Títol
- Pseudònim o lema
- Nom i cognoms de l'autor/autora o autors/autores
- Data de naixement
- DNI/NIE/PASS
- Adreça postal, telèfon i adreça electrònica

8.13. L'autor o autora de l'obra guanyadora haurà de presentar el DNI per instància genèrica. En el supòsit que sigui menor de 14 anys i no disposi de DNI, caldrà presentar el del tutor o tutora legal.

8.14. Els treballs escollits pels ajuntaments participants es presentaran al Consell Comarcal del Maresme abans del 7 de juliol de 2025. Cada ajuntament podrà presentar a la fase comarcal fins a tres obres.

8.15. En cas que un ajuntament no hagi organitzat la fase local, serà la regidoria de Cultura o aquella que determini l'ajuntament qui haurà de fer la selecció dels treballs presentats.

9. Jurat i tràmit

9.1. El jurat de la fase local serà nomenat per l'ajuntament que convoca el premi, i serà qui qualificarà les obres en l'àmbit local.

9.2. El jurat de la fase comarcal estarà format per membres designats pel Consell Comarcal i per l'ajuntament amfitrió. El jurat estarà compost per persones vinculades al món literari de la comarca del Maresme.

9.3. Serà responsabilitat del jurat:

- Elaborar el veredict, que es recollirà en una acta.
- Rebutjar els treballs que no s'ajustin a les bases de la convocatòria.
- Concedir accèssits.
- Declarar desert un premi.

9.4. El jurat trametrà l'acta del veredict al Consell Comarcal del Maresme, que serà vinculant per a l'òrgan resolutori. El Consell Comarcal comunicarà els guanyadors als municipis participants.

9.5. L'ajuntament amfitrió determinarà el lloc i l'hora de l'acte públic de lliurament de premis i ho comunicarà als ajuntaments participants.

10. Publicació i conservació

10.1. Les obres guanyadores seran publicades en una primera edició i els autors tindran dret a un exemplar gratuït d'aquesta publicació.

10.2. La propietat de les obres presentades serà dels autors respectius. El Consell Comarcal del Maresme es reserva el dret de fer una primera publicació i reproduir les obres, totalment o parcialment, en publicacions posteriors o en edicions pròpies del Consell Comarcal del Maresme, així com al web: www.ccmaresme.cat, sempre fent referència a l'autor o l'autora.

10.3. Les obres guanyadores es conservaran a l'Arxiu Comarcal del Maresme, amb seu a l'edifici de Can Palauet, carrer d'en Palau 32, 08301 Mataró.

11. Altres disposicions

11.1. Els accessits es publicaran al llibre recull de les obres, però no obtindran cap premi.

11.2. Els participants seran responsables de les reclamacions que es produeixin per danys a tercers (plagis, danys morals, etc.)

11.3. Qualsevol imprevist, incidència o esdeveniment extraordinari durant el procés normal de la Mostra Literària del Maresme que no tingui prevista la resolució en aquestes bases serà resolt pels membres del jurat de la Mostra amb el suport dels tècnics del Consell Comarcal.

11.4. En compliment del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades i garantia dels drets digitals, s'informa que el Consell Comarcal del Maresme, com a responsable del tractament de les dades dels participants de la Mostra Literària, tractarà les dades amb tota la confidencialitat i aplicant-hi les mesures de seguretat que corresponguin.

Les dades facilitades seran tractades legítimament d'acord amb el consentiment prestat pels escriptors i escriptores participants en inscriure's a la Mostra i en compliment de les funcions públiques pròpies de l'entitat, per gestionar la inscripció, participació i comunicacions amb els participants a la Mostra. Les dades no seran cedides a tercers, excepte les dades dels guanyadors, que seran difoses públicament.

Un cop finalitzada la Mostra, les dades seran conservades únicament per al compliment de les normatives aplicables i per atendre possibles reclamacions, però no seran utilitzades per a cap altra finalitat.

Les persones interessades, en cas de desitjar-ho, podran exercir els drets d'accés, rectificació, supressió, oposició, limitació del tractament davant del Consell Comarcal del Maresme presencialment per instància genèrica a la plaça Miquel Biada 1, 08301 Mataró, o bé ho podran fer telemàticament per instància genèrica a la seu del Consell Comarcal del Maresme, a l'enllaç: <https://www.seu-e.cat/web/ccmaresme/govern-obert-i-transparencia/serveis-i-tramits/tramits/instancia-generica>.

Així mateix, en cas que els participants considerin que els seus drets de protecció de dades han estat vulnerats, podran presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades (www.apd.cat).

11.5. El fet de concursar implica l'acceptació total d'aquestes bases.

ACTA DEL JURAT DE LA MOSTRA LITERÀRIA DEL MARESME 2025

Es convoca una reunió en línia, mitjançant Google Meet, el dia 10 de setembre de 2025 a les 17:00 h. Hi assisteixen els membres del jurat de la Mostra Literària del Maresme 2025. De part de l'Ajuntament de Canet de Mar, Albert Vilanova i Eliecer Navarro. De part del Consell Comarcal del Maresme, Núria Prat, Anna Rodón i Jaume Prat. També hi assisteix Sandra Rovira, tècnica de Serveis Educatius i Cultura del Consell Comarcal del Maresme, que actua com a secretària i en pren acta.

Es proposa començar pel grup A de Prosa, després pel de Poesia, i fer-ho successivament amb la resta dels grups.

GRUP A – Prosa (1r i 2n de primària)

1r premi: «La nena perduda a la televisió» de Carla Teis Ortiz, de Tiana. Un relat de gran qualitat, imaginatiu, creatiu, divertit i, a més a més, té moralina final.

2n premi: «Xocolatina d'avellana» d'Àlex Martínez García, de Montgat. Aquest conte traspua dolçor, simple, brillant però molt imaginatiu.

GRUP A – Poesia (1r i 2n de primària)

1r premi: «La natura màgica» d'Anna Baró Montalt, de Sant Vicenç de Montalt. És un text original, que demostra molta sensibilitat. La rima està ben treballada, la qual cosa li dona molta musicalitat.

2n premi: «París» de Gal·la Calderón Quintana, de Vilassar de Mar. És una peça lírica ben escrita i que presenta una molt bona descripció.

GRUP B – Prosa (3r i 4t de primària)

1r premi: «El conte» d'Eloy Navarro, de Premià de Mar. Obra que explica la història d'una superació personal, que, tenint en compte l'edat de l'autor/a és atrevida i valenta.

2n premi: «Un planeta per llepar-se els dits» de David González Aguilar, de Sant Vicenç de Montalt. Un escrit imaginatiu, divertit, sorprenent. Molt enginyós. Queda molt clar que li agrada especialment la pasta, la salsa de tomàquet, la salsa bolonyesa, les mandonguilles, la salsa pesto...

GRUP B – Poesia (3r i 4t de primària)

1r premi: «El temps» de Leia Ramos Kaufmann, d'Arenys de Munt. És una reflexió profunda sobre el pas del temps amb bona rima i molta musicalitat.

2n premi: «El bullying» de Roger López Carbó, d'Arenys de Munt. És un crit d'ajuda per a les persones que pateixen assetjament. Està escrit des del cor per algú que n'ha patit, però que se n'ha sortit. És una font de coratge per a aquelles persones que s'hi veuen sotmeses.

GRUP C – Prosa (5è i 6è de primària)

1r premi: «El nostre amor perdurará sempre» d'Ana Lucía Bonilla Herrera, d'Arenys de Mar. Ens parla de temps actuals, de pares pendents de la feina, de preocupació vital de manera ben enfocada i molt ben escrita.

2n premi: «Els quatre i la ciutat perduda» de Noah Moreno Edo, d'Arenys de Munt. És un relat que combina el joc de rol i els missatges encriptats de forma ben treballada, ben redactada, enginyosa i imaginativa.

GRUP C – Poesia (5è i 6è de primària)

1r premi: «La nostra muntanya» d'Eloi Enrich Llonch, de Vilassar de Dalt. És un poema escrit per qui coneix bé el terreny i en fa una descripció molt acurada. Resulta ser una bonica exaltació, en destaquem el treball acurat de la rima.

2n premi: «El meu germà petit» de Carla Cabezas Basart, de Malgrat de Mar. És una demostració d'una gran estimació i molt entranyable al germà petit. La rima està ben treballada, tot plegat li confereix un to de senzillesa i tendresa que acaben emocionant.

GRUP D – Prosa (1r i 2n d'ESO)

1r premi: «Quan els dies canvien» de Paula Montalt Sánchez, de Malgrat de Mar. És un text ben escrit, que demostra dominar la tècnica narrativa i alhora té dosis d'humor i fins i tot d'ironia, amb un final sorpresa.

2n premi: «Parpelleig» d'Aina Requena Amiama, de Cabrils. Aquest text té una peculiar qualitat lèxica, toca un tema delicat i aconsegueix transmetre emoció i profunditat. És una narració poètica, amb figures molt ben trobades. L'argument arriba ben endins.

GRUP D – Poesia (1r i 2n d'ESO)

1r premi: «La dansa eterna del sol i la lluna» de Manuela Havlik Hernández, de Montgat. És un poema molt ben compost, amb un ritme intern interessant, amb unes quantes figures molt encertades, que té la rara peculiaritat de conjugar complexitat poètica i senzillesa de comprensió.

2n premi: «El gran llenguatge de les ones» de Génesis Roxana Álvarez Zambrano, del Masnou. Text molt poètic, amb encertades metàfores i

personificacions, descriptiu. Demostra domini de l'art literari i alhora emociona.

GRUP E – Prosa (3r i 4t d'ESO)

1r premi: «El llibre prohibit» de Norhan Boubaouch El Messaoudi, de Premià de Mar. És un treball líric ben escrit i amb molt bona descripció. El text és molt acurat i fa de bon llegir. Tot i això, és intrigant i inquietant a la vegada, manté l'interès i la incògnita fins al final.

2n premi: «La ciutat dels invisibles» d'Olivier Pintó Maridueña, del Masnou. Presenta la indignació. Un tema poc tractat i que aborda amb molta sensibilitat i preocupació. Destaquem una frase que ens ha impactat: no soc pobre per no tenir diners, soc pobre quan tu decideixes no veure'm.

GRUP E – Poesia (3r i 4t d'ESO)

1r premi: «Blau etern» de Gala Lorenzo Jacinto, de Premià de Mar. Poema força bo, melancòlic, de to greu, que amb ben poc vol dir molt. El llenguatge, greu, suggeridor, construeix un pensament adult, molt interessant.

2n premi: «Les cadenes d'un amor presoner» de Jana Fernández Narbona, de Tordera. Un poema original, que és alhora un crit i una queixa, una confessió sincera i emotiva que recorda alguns versos d'Ausiàs March.

GRUP F – Prosa (de 15 a 18 anys)

1r premi: «Estimada germana» de Paula del Villar Gallego, de Montgat. Carta a una germana que ha mort, però que roman a la memòria a través de les flors d'un jardí especial. Història explicada de manera lírica i breu.

2n premi: «Això no pot ser viure» d'Ona Funollet, de Tiana. De forma reflexiva i interessant, explica les vides de diverses persones que habiten un món on la manca de consciència ens aboca a perdre les oportunitats que la vida proposa.

GRUP F – Poesia (de 15 a 18 anys)

1r premi: «Llepolia» de Jan Nadal Aguiló, d'Arenys de Munt. Poema amb estructura clàssica, de rima i ritme suau, i amb un contingut lèxic molt suggeridor, com una llepolia.

2n premi: «Sota els estels de l'eternitat» de Biel Porral Fernández, de Vilassar de Mar. Ben redactat i amb llenguatge acurat i precís. És una oda a un amor particular que esdevé un cant a l'amor universal, al desig de tenir a prop la persona estimada.

GRUP G - Prosa (a partir de 19 anys)

1r premi: «Terrer» de Marta del Castillo Rabascall, d'Arenys de Mar. Explicat de manera clara i atractiva, és una història on la vinya, i els treballs que s'hi fan, són metàfora de la vida i de les persones.

2n premi: «La memòria líquida» de Juan Carlos Reigosa Cabaneta, d'Arenys de Mar. Amb prosa força poètica, va desgranant els fets històrics d'un poble, explicats per la riera que el travessa i es converteix en la principal protagonista.

GRUP G – Poesia (a partir de 19 anys)

1r premi: «A les que van estimar sense triar» de Mireia Puig Chorrero, de Montgat. Aporta un text reivindicatiu. És un cant a les dones, a la tradició, a l'amor, però sobretot un cant amb majúscules a la llibertat d'escollir.

2n premi: «El tramvia 48» de Magda Luelmo Urones, de Tiana. És un poema ben escrit i ben construït. Un recorregut que es transforma amb un cant a la vida i a l'amor.

DIVERSITAT FUNCIONAL

1r premi: «El gat sense pilota» d'Adrià Martínez, Pablo García, César Palma, Kilian López, Ayrton López, Eric Pedraza, Tere da Silva, Sara Cabral, Aleix Pedraza, Valentina Salazar, Mohamed Fassiri, i Xavi Perramon, de Tordera. Conte rimat on un gat perd la pilota a un arbre i demana ajuda a diversos animals; al final, la cooperació (cargol + papallona) resol el problema. Missatge clau: paciència, treball en equip i valor de les capacitats diverses.

Accèssit: «Un viatge cap a l'amor», de Marina Rasqui, Rubén Parra i Jonathan Serna. Accèssit per la seva mirada humana: reflexions sobre la discapacitat i l'amor, amb els sentiments al centre. Tanca amb una afirmació inclusiva del dret universal a l'amor.

MICRORELATS

1r premi: «Breu» de Jordi Brunet Ezquerro, de Sant Vicenç de Montalt. Un text curtíssim que en la seva brevetat condensa l'essència del relat instantani: ellipsi, suspens i xoc final. Tot i no presentar personatges ni ambientació explícita, el concepte del silenci com a protagonista fa que pugui interpretar-se com una figura gairebé viva. Brillant.

Accèssit: «Situació de gravetat» d'Àlex Pujol Martori, d'Arenys de Munt. De força qualitat i original. Tot i ser molt breu, manté les tres parts del conte clàssic i té sorpresa final.

NOVEL·LA GRÀFICA (CÒMIC)

1r premi: «Les tres urpes» de Mariona Ginesta i Castellar, de Sant Cebrià de Vallalta. És una obra molt completa tant en el pla narratiu com gràfic. Té una força expressiva remarcable i una estructura impecable per al format breu. És un treball madur i digne de ser reconegut com a guanyador.

Accèssit: «L'art de robar» d'Antoni Cañas García, d'Argentona. És un còmic excel·lent per a un alumne de 5è. Combina una gran capacitat narrativa amb creativitat visual i molt sentit de l'humor. És un treball que destaca per la seva personalitat, claredat i entusiasme. Molt merescut l'accèssit!

S'acaba la reunió a les 17:50 h i es prepara l'acta per signar.

Consell Comarcal del

Maresme

HI PARTICIPEN:

ALELLA
ARENYS DE MAR
ARENYS DE MUNT
ARGENTONA
CABRERA DE MAR
CABRILS
CALDES D'ESTRAC
CALELLA
CANET DE MAR
DOSRIUS
EL MASNOU
MALGRAT DE MAR
MATARÓ
MONTGAT
PALAFOLLS
PREMIÀ DE MAR
SANT ANDREU DE LLAVANERES
SANT CEBRIÀ DE VALLALTA
SANT POL DE MAR
SANT VICENÇ DE MONTALT
TEIÀ
TIANA
TORDERA
VILASSAR DE DALT
VILASSAR DE MAR

